

FACULTAT D'EMPRESA
I COMUNICACIÓ

Treball de Fi de Grau

*El tractament informatiu de TV3 sobre les
persones refugiades abans i després
dels atemptats terroristes de
Barcelona i Cambrils*

Marc Garcia Mallada

Modalitat: *acadèmic*

Grau en Periodisme

Tutor: Raúl Martínez Corcuera

Vic, maig de 2019

ÍNDEX

Pregunta d'investigació	3
1.- Introducció.....	3
2.- Marc Teòric	7
Les persones refugiades	7
La situació de Síria	9
Els atemptats terroristes de Barcelona i Cambrils	9
Racisme.....	10
La percepció de l'Islam i dels musulmans a Espanya.....	11
Racisme als mitjans de comunicació	13
El paper dels mitjans de comunicació.....	14
Sensacionalisme.....	16
3.- Metodologia.....	18
4.- Anàlisi de resultats	24
Anàlisi formal	28
Anàlisi de contingut.....	32
Les imatges	45
5.- Conclusions.....	57
6.- Bibliografia	61
7.- Webgrafia.....	63
8.- Annexes	67

Pregunta d'investigació

Quin és el tractament informatiu de TV3 sobre els refugiats de la guerra de Síria abans i després dels atemptats terroristes a Barcelona i Cambrils el 17 d'agost de 2017?

1.- Introducció

Eva Moure descriu l'inici de la guerra de Síria com una protesta inspirada en la Primavera Àrab, que el 2011 s'expandeix per Egipte i Tunísia i, finalment, s'ha acabat convertint en una de les guerres més cruels dels últims anys. Una guerra que ha centrat el seu focus mediàtic en l'Organització Estat Islàmic. Aquesta guerra ha provocat que milions de persones hagin hagut d'abandonar el seu país d'origen, són les persones refugiades (Moure, 2015).

L'Alt Comissionat de les Nacions Unides pels Refugiats (ACNUR) defineix les persones refugiades com "totes aquelles persones que s'han vist obligades a fugir del seu país a causa d'un conflicte, persecució o violació de drets humans". Segons dades de l'ACNUR, Síria és el país mundial d'on venen el número més gran de persones refugiades, quasi 6 milions de refugiats. Els països que més persones refugiades han acollit són, a 31 de desembre de 2018 i de més a menys, Turquia (3.622.366), Líban (948.849), Jordània (671.148), Iraq (252.526) i Egipte (132.533). En canvi, a Espanya només hi ha (a octubre de 2018) 2.892 refugiats, una xifra molt llunyana dels 17.000 que havia d'acollir segons el Govern d'Espanya. A finals del 2017, la Unió Europea s'havia compromès a reubicar 160.000 persones refugiades, però la xifra a finals d'any va ser només del 18%. Posteriorment, la Unió Europea va modificar el nombre de persones refugiades a què es comprometia reubicar, de 160.000 a 98.000.

Paral·lelament a la Guerra de Síria, Europa ha sofert una sèrie d'atacs terroristes produïts i reivindicats per l'Estat Islàmic (EI). En la següent taula, es mostren els atacs d'EI a Europa els últims cinc anys:

22 de maig 2013	Dos homes maten un soldat a Londres
25 de maig 2013	Un jove apunyala un soldat a París.
29 de maig 2014	Quatre morts després d'un atemptat al Museu Jueu de Brussel·les, Bèlgica.
7-9 de gener 2015	Atac a la revista Charlie Hebdo, a França
14 de febrer 2015	Dos morts i cinc ferits a Copenhaguen, a Dinamarca.
13 de novembre 2015	130 morts a les immediacions de l'estadi francès Saint Denis, diferents restaurants i la sala Bataclan, a França.
22 de març 2016	32 morts i 300 ferits a l'aeroport i el metro de Brussel·les, a Bèlgica.
14 de juliol 2016	84 morts i més de 100 ferits en un atropellament massiu a Niça, a França.
19 de juliol 2016	Quatre ferits després d'un atac amb arma blanca als passatgers d'un tren, a Alemanya.
24 de juliol 2016	Diversos ferits en un restaurant de la ciutat d'Ansbach, a Alemanya.
26 de juliol 2016	Dues persones assassinen el sacerdot d'una església de Saint Etienne du Rouvray, a França.
19 de desembre 2016	12 morts i diferents ferits després de ser atropellats per un camió a Berlín, a Alemanya.
22 de març 2017	Un home envesteix la multitud al Parlament Britànic i deixa cinc morts, a Londres.
7 d'abril de 2017	Cinc morts després de ser atropellats per un camió a Estocolm, a Suècia.
20 d'abril 2017	Mor un policia per un tiroteig als Campos Elíseos de París, a França.
22 de maig 2017	22 morts durant la celebració d'un concert a Manchester.
3 de juny 2017	Vuit morts per atropellament i per apunyalades al London Bridge, a Londres.

19 de juny 2017	Un mort i 10 ferits a la mesquita de Finsbury Park, a Londres.
17 d'agost de 2017	16 morts i un centenar de ferits a les Rambles de Barcelona i a Cambrils.
25 d'agost 2017	Atracament a tres soldats a Brussel·les.
15 de setembre 2017	30 ferits per l'explosió d'un vagó de metro a l'estació de Pearson Green, a Londres.
1 d'octubre 2017	Moren dues dones a l'estació de ferrocarril de Saint Charles de Marsella, a França.
23 de març 2018	Quatre morts en diferents atacs a les poblacions de Carcassona i Tebes, al sud de França.
11 de maig 2018	Un mort i quatre ferits al centre de París.
14 d'agost 2018	Atropellament a Londres, a les immediacions del Parlament Britànic.

Elaboració pròpia. Font: *el Diario.es*

Aquests atemptats terroristes duts a terme per Estat Islàmic s'han produït paral·lelament a la guerra de Síria i mentre molta població siriana segueix fugint de la guerra. Aquest paral·lelisme ha estat una oportunitat per relacionar els refugiats amb terroristes. Com explica el diari *El Mundo*, Un conseller del Partit Popular, Manuel Daza León, els relacionava de la següent manera: “quan siguin a Espanya i comencin els atemptats plorarem. Cal vigilar amb la generositat”. El diari *La Vanguardia* publicava una notícia en què el president siríà, Bashar al-Asad, advertia que els terroristes es trobaven entre els sirians que han fugit del país pel conflicte. ACNUR va haver de demanar prudència als polítics en les declaracions sobre atemptats jihadistes i els refugiats.

El propòsit d'aquest treball és observar i analitzar el llenguatge informatiu de les notícies que parlen sobre les persones refugiades que fugen de la guerra de Síria, abans i després dels atemptats terroristes a Barcelona i Cambrils, en l'emissió dels programes Telenotícies Migdia, Telenotícies Vespres i Telenotícies Cap de Setmana de la televisió pública de Catalunya, TV3. El principal objectiu és analitzar el contingut informatiu, però aquest treball té altres objectius com analitzar i observar si els atemptats terroristes de Barcelona i Cambrils han modificat el discurs en les

notícies sobre refugiats. Finalment, aquest treball també té una òptica exploratòria amb la intenció de preparar el terreny per a futures investigacions.

El desembre de 2018, TV3 obtenia xifres que la situaven al capdavant de la televisió líder de Catalunya, acumulant el lideratge durant 16 mesos. A més, el 2016, a part de ser líder, va arribar a acumular fins a set anys consecutius al capdavant. Segons l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT), TV3 és el canal de televisió amb més audiència de Catalunya els anys 2017 i 2018:

	2017	2018
TV3	11,8%	14%
La 1	7,5%	7,2%
Antena 3	10,1%	9,8%
Telecinco	9,6%	9,8%
La Sexta	5,5%	5,6%
Cuatro	6,4%	6,6%

Elaboració pròpia. Font: IDESCAT

La televisió pública de Catalunya és la cadena que més audiència té a tot Catalunya, aquest és el principal motiu pel qual aquest estudi se centra en les notícies emeses per aquesta cadena. TV3 és una televisió pública que pertany a la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA). El Consell de Govern, el màxim òrgan de govern i administració de la CCMA, es compon de sis membres. A partir d'una llista de candidats amb mèrits professionals rellevants que el Parlament de Catalunya envia al Consell de l'Audiovisual (CAC), i sobre els quals el CAC emet un informe relatiu a la seva idoneïtat, que és remès al Parlament. Finalment, els consellers són escollits per majoria de dos terços. El mandat dels membres del Consell té una durada de sis anys. Segons un informe del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, el CAC, del 2018, els informatius de TV3 i Catalunya Ràdio són els més plurals. A més, el mateix CAC va elaborar un informe sobre la cobertura audiovisual dels atacs terroristes a Barcelona i Cambrils en què conclouia que TV3 va ser la cadena més respectuosa amb les víctimes de l'atemptat de Barcelona i Cambrils.

2.- Marc Teòric

El marc teòric d'aquesta investigació té l'objectiu de definir tots els conceptes que són la base de l'estudi d'anàlisi. Es defineix el concepte de *persones refugiades* amb la intenció d'observar si es pot diferenciar del concepte *immigrant*. També s'observa els moviments de les persones refugiades a causa de la guerra a Síria i els seus països veïns. També cal definir el paper dels mitjans de comunicació i quines obligacions tenen respecte de les persones refugiades. Tots aquests conceptes són claus per analitzar les notícies sobre persones refugiades i poder-ne extreure conclusions.

Les persones refugiades

Segons el Diccionari d'Institut d'Estudis Catalans (DIEC), la definició de *refugiat* és aquella "persona que, havent hagut d'abandonar la seva terra per motius polítics o a causa de catàstrofes naturals o d'una guerra, ha estat acollida en un país que no és el seu, sense poder gaudir dels mateixos drets que els autòctons". Segons l'Agència de l'ONU pels refugiats (ACNUR), els refugiats són aquelles persones que fugen de conflictes armats, violència o persecució i es veuen obligats a travessar la frontera del seu país per buscar seguretat. El motiu de la persecució pot ser per diversos tipus: persecucions ètniques, religioses, de gènere o d'orientació sexual, entre d'altres. La Convenció de Ginebra sobre l'Estatut dels Refugiats de 1951 defineix les persones refugiades com aquelles que "a causa de temors de ser perseguit per motius de raça, religió, nacionalitat, pertànyer a un determinat grup social o opinions polítiques, es trobi fora del país de la seva nacionalitat i no pugui o, a causa dels seus temors, no vulgui acollir-se a la protecció del seu país; o que mancant de nacionalitat i trobant-se, a conseqüència de tals esdeveniments fora del país on abans tingués la seva residència habitual, no pugui o, a causa dels temors no vulgui tornar al país.

L'Agència de l'ONU pels Refugiats explica que, segons la Convenció de l'Estatut de Ginebra de 1951, els refugiats tenen dret a la llibertat de religió i de moviment, dret a l'educació i dret a tenir una feina remunerada. A més, qualsevol refugiat té el dret a no ser retornat al seu país d'origen. Finalment, la Convenció de l'Estatut dels Refugiats de 1951 destaca la importància de cooperació entre tots els Estats. Tots aquests són drets fonamentals de refugiats. I aquests drets són, també, les principals diferències entre refugiats i immigrants. Mentre, segons la definició, un refugiat és aquella "persona que, havent hagut d'abandonar la seva terra per motius polítics o a causa de catàstrofes naturals o d'una guerra, ha estat acollida en un país que no és el seu, sense poder gaudir dels mateixos drets que els autòctons", un immigrant és, segons la RAE, aquella persona que "arriba a un país estranger per radicar-hi".

Segons la Comissió Espanyola d'Ajuda al Refugiat (CEAR), vivim el moment històric en què existeixen més persones desplaçades de manera forçosa a causa de conflictes polítics. Segons ACNUR, a data del juny de 2017, més de 70 milions de persones van abandonar els seus llocs d'origen. Segons Amnistia Internacional, el conflicte bèl·lic a Síria ja acumulava, el 2018, més de 400.000 morts i més d'1 milió de persones desplaçades dins i fora de Síria. Les xifres del 2019 s'inicien amb 465.000 morts i 12 milions de desplaçats.

Segons la CEAR, 704.625 persones van sol·licitar protecció internacional a la Unió Europea i, en canvi, el 2015 (1.321.600) i el 2016 (1.259.265) gairebé el doble de persones van demanar aquesta sol·licitud. Aquesta reducció és a causa de les polítiques de tancament de fronteres de la Unió Europea. El març de 2016, es va firmar l'acord UE-Turquia amb l'objectiu d'impedir l'arribada de milers de refugiats. El març de l'any següent, el 2017, s'anuncia l'acord *EU Action Plan on Return*, que suggereix a altres Estats membres mesures per accelerar els procediments de retorn.

La situació de Síria

El desembre del 2010, segons Amnistia Internacional, el poble de Tunísia plorava la mort d'un venedor ambulat, Mohamed Bouazizi, que es va immolar per protestar contra la repressió policial. Tal com explica el periodista Ricard Gràcia a El Periódico en un resum de la Guerra de Síria, neixen a Tunísia un seguit de protestes al carrer que, de seguida, s'expandeixen per Egipte, Líban, Líbia, Iemen, Jordània i, finalment, Síria. El fenomen és conegut com la Primavera Àrab. El març de 2011, un grup de joves pinta un missatge en contra del president Bashar el Asad en uns murs d'una escola. Com a conseqüència de la pintada, són detinguts i torturats. Creixien les protestes i també les represàlies. Les forces de seguretat sirianes causaven baixes mortals entre els manifestants. Es van formar grups opositors armats que, amb militars desertors, van crear l'Exèrcit Sirià Lliure (ESL, FSA en anglès). Era l'inici de la guerra civil a Síria.

Els atemptats terroristes de Barcelona i Cambrils

El 17 d'agost de 2017 un home va envestir la multitud de gent amb una furgoneta a la Rambla de Barcelona. Va circular 550 metres amb la intenció d'atropellar la gent que passejava per la zona turística de Barcelona. 13 persones van perdre la vida i 120 van resultar ferides. L'endemà, a la 1 de la matinada al passeig Marítim de Cambrils, 5 joves van atropellar 7 persones, una de les quals va perdre la vida. Posteriorment, els 5 joves van sortir del cotxe i van ser abatuts pels Mossos d'Esquadra. Els responsables dels atemptats a Barcelona i Cambrils van preparar l'atemptat amb antelació a la població d'Alcanar, fet que es va saber posteriorment, gràcies, en part, a l'explosió del domicili on es van planificar els atemptats terroristes. El grup terrorista Estat Islàmic (EI) va reivindicar els fets a través de l'agència de notícies Amaq.

Racisme

Segons el DIEC, la definició de *racisme* és la “doctrina que propugna la inferioritat d’unes races o ètnies humanes respecte a les altres, en virtut de la qual se’n justifica la discriminació, la segregació social, l’explotació econòmica, etc.”. Dijk (2005:36) defineix el racisme com “un sistema social de desigualtat <<ètnica>> o <<racial>>, igual que el sexisme o la desigualtat per raó de classes”. I diferencia dos tipus de racisme: el vell i el nou. El “racisme vell” és aquell que es relaciona amb l’esclavitud, la segregació, la discriminació sistemàtica i el menyspreu públic, mentre que el “racisme nou” no tracta sobre minories inferiors, sinó diferents. A més, l’autor explica que el gran problema d’aquest nou racisme és que pretén ser democràtic i nega ser racisme (Dijk, 2005).

García i Mallart (2000:146) van més enllà i existeix una idea establerta en la societat europea: “el territori europeu és de la gent i les cultures europees”. També parla del “racisme nou” i explica que aquest nou racisme consisteix en la creació de quatre estratègies: la de quotes, la d’assimilació, la de murs i la d’expulsió. L’estratègia de quotes serveix per justificar que Europa només pot assumir un cert nombre d’immigrants. La d’assimilació consisteix en què els immigrants que vulguin viure a Europa, hauran d’acceptar la cultura europea. La de murs consisteix en la instal·lació de barreres per bloquejar l’arribada de nous immigrants que no formen part de la primera estratègia, la de quotes. L’última estratègia, la d’expulsió, consisteix a retornar els immigrants al seu país d’origen i crear les condicions necessàries perquè els immigrants no puguin viure a la Unió Europea (Flecha García & Puigvert Mallart, 2000).

Tornant al terme de “racisme nou” que defineix Dijk (2005), explica que el racisme nou es promou a través del text i de la paraula i això allunya la relació entre racisme i violència. Dijk insisteix que el racisme nou és eficaç a l’hora de marginalitzar i excloure minories i és un tipus de racisme que aparenta ser normal i de sentit comú. Com que aquest racisme es promou a través del text i de la paraula, se l’etiqueta també com racisme discursiu perquè les creences discriminatòries actuals provenen també del discurs. Un discurs que, majoritàriament, és controlat pels polítics, el sistema educatiu i els mitjans de comunicació (Dijk, 2005).

La percepció de l'Islam i dels musulmans a Espanya

L'autor de la investigació *Percepciones del Islam y de los musulmanes en los Medios de comunicación en España*, Desrués (2010:3), assegura que “els musulmans pensen que la imatge que tenen els espanyols de l'Islam i dels musulmans és negativa, simplista i falsa i, a més, amb prejudicis”. En general, la imatge que es té dels musulmans i de l'Islam és la d'una religió dominant i endarrerida socialment. Els musulmans consideren que el discurs que els mitjans de comunicació reproduïen els afecta a ells i a la seva religió, ja que emeten un missatge erroni i desnaturalitzat. Asseguren que la islamofòbia està alimentada pels mitjans de comunicació (Desrués, 2010).

Medinaveitia (2007), explica que la percepció que tenim de l'Islam és la d'una civilització totalment diferent de la “nostra”, en què es tendeix a no identificar punts en comú i en tenir en l'ideari que l'Islam no ha aportat res a la humanitat i, en cas d'alguna aportació, ha estat obtinguda gràcies a altres civilitzacions. Mohamed Abdel Baset és agregat de premsa de l'ambaixada d'Egipte a Madrid i explica com els mitjans de comunicació espanyols reflecteixen l'Islam en la investigació de Medinaveitia (2007:58) en què Abdel assegura que “no percebo una imatge tan negativa de l'Islam i dels musulmans en el discurs públic espanyol, però sí que es produeix una tendència bastant generalitzada a caure en errors en forma i continguts quan es tracta d'abordar algunes informacions periodístiques”. Els periodistes que elaboren notícies sobre el món àrab no són ni corresponsals, ni gent que hagi estat mai en un país àrab, ni gent que domini la cultura. Abdel explica que un dels errors més freqüents dels mitjans de comunicació quan parlen sobre el món àrab és la tendència a generalitzar-lo. Cal tenir en compte que, quan es generalitza, s'està generalitzant a 22 països que tenen diferents sistemes polítics, econòmics i socials (Medinaveitia, 2007).

L'estudi *Actitudes hacia la inmigración* de 2016 i 2017 del Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS), permet observar quina percepció tenen els espanyols sobre la immigració i els refugiats, i si els relacionen amb terrorisme o d'altres factors. Els dos estudis permeten fer una breu comparació amb la percepció abans dels atemptats terroristes a Barcelona i Cambrils i després dels atemptats, que manté

una relació amb l'objectiu del treball que és observar i analitzar el tractament informatiu de TV3 abans i després dels atemptats terroristes a Barcelona i Cambrils.

Quan els espanyols, segons l'estudi del 2016, escolten la paraula *immigració*, el primer que els hi ve a la ment és "necessitat de venir a treballar" (25,2 punts), "pobresa i desigualtat" (25,2 punts) i "sentiment d'empatia i solidaritat" (18 punts), en canvi, el 2017, els resultats mostren "necessitat de venir a treballar" (28,7 punts), "sentiment d'empatia i solidaritat" (17,6 punts) i "pobresa i desigualtat" (17,2 punts).

El 2016, quan els espanyols han de relacionar els immigrants que viuen a Espanya amb una nacionalitat és "marroquins" (43,8 punts), "romanesos" (31,4 punts) i "africans (genèric)" (20,4 punts), els àrabs reben 5,4 punts i els refugiats 0,4. La mateixa situació el 2017 mostra "marroquins" (41,8 punts), "latinoamericans" (28,6 punts) i "romanesos" (24,9 punts), els àrabs obtenen 7,8 punts i els refugiats 0,1 punts.

Cal destacar que, tant el 2016 com el 2017, l'aspecte negatiu que més destaquen els espanyols sobre la immigració és "més problemes de delinqüència i inseguretat" (23,1 punts el 2016 i 15,2 punts el 2017). Crida l'atenció l'augment de punts de "problemes d'integració i imposició de la seva cultura" (10 punts el 2016 i 14,7 punts el 2017) i, també, "extremisme i religió" (1,9 punts el 2016 i 3,7 el 2017). Finalment, els espanyols creuen que la imatge que transmeten els mitjans de comunicació tradicionals sobre la immigració és "més aviat negativa" (39,4 punts el 2016 i 37,5 el 2017) i "més aviat positiva" (20,3 punts el 2016 i 18,7 el 2017).

Racisme als mitjans de comunicació

Xambó (2010:161) assegura que “el fenomen de la immigració s’ha convertit en un tema recurrent en els mitjans de comunicació” i afegeix que “cal considerar que els processos a través dels quals les institucions mediàtiques recol·lecten, seleccionen, elaboren i difonen la informació es realitza sota la intervenció d’un conjunt ampli d’influències, rutines, criteris i convencions professionals, prejudicis culturals, línies editorials, etc.” (Xambó, 2010).

Els autors Muriel, Perosanz, Parra i Hernández (2014:108) afirmen que “la televisió és el mitjà de comunicació on els periodistes destaquen més els aspectes negatius de la immigració” i d’aquesta manera confirmen l’alt grau de negativitat en les notícies que tenen la immigració com a tema central (Muriel, Perosanz, Parra, & Hernández, 2014). En una altra investigació, Cheng, Muñiz i Perosanz (2005:175) asseguren que “una cobertura tan negativa de la immigració al presentar-se som un *problema* (i no com un procés) social, pot contribuir a mitjà i llarg termini al naixement d’estereotips, prejudicis i sentiments d’amenaça” (Cheng, Muñiz, & Igartua Perosanz, 2005).

Dijk (2005:38) afirma que “les elits mediàtiques en última instància són responsables dels discursos preponderants dels mitjans que controlen”, i ho justifica explicant que la majoria de lectors blancs tenen poca consciència, experiència i informació sobre les minories i, a més, cal tenir en compte que les minories no tenen els mitjans necessaris per contrarestar el discurs dels mitjans de comunicació ni per interposar-se al consumidor dels mitjans de comunicació (Dijk, 2005).

L’estereotip més negatiu en relació als immigrants és la idea que els immigrants són els responsables d’un alt percentatge de delinqüència. És una idea reforçada, habitualment, pels mitjans de comunicació i pels representants polítics que denuncien aquesta suposada relació entre immigració i delinqüència. De fet, una de les proves per refutar aquesta relació entre delinqüència i immigració és la del percentatge de gent detinguda que és estrangera. El 2004, el Ministeri de l’Interior va publicar que el 65% dels detinguts per sospites de delictes a Espanya eren immigrants, una dada alarmant. Tot i això, d’aquest 65%, més de la meitat (un 66%)

eren detinguts per no tenir papers (detinguts per una fracció administrativa, no per cap delictes). A més, un 7% dels detinguts eren per reclamacions d'altres països on es van cometre els delictes, però no a Espanya. Per tan, la dada que va publicar el Ministeri de l'Interior de què el 65% dels detinguts per sospites de delictes eren immigrants, s'acaba convertint en un 32% (Rodrigo, 2006).

El paper dels mitjans de comunicació

A Espanya, el Col·legi de Periodistes de Catalunya i el Codi Deontològic de la Federació d'Associacions de la Premsa Espanyola assenyalen que “el periodista extreparà prudència en la informació respecte als drets dels més dèbils i discriminats. Cal mantenir una especial sensibilitat en els casos d'informacions o opinions de contingut eventualment discriminatori o susceptibles d'incitació a la violència” (FAPE, 1993). San Felipe Frías (2017:78) explica, basant-se en el principi de la Declaració de la Federació Internacional de Periodistes, que “es farà el possible per evitar que es faciliti la discriminació, fonamentada especialment en la raça, el sexe, la moral sexual, la llengua, la religió, les opinions polítiques, o l'origen social o nacional” (San Felipe Frías, 2017).

Per dur a terme l'objectiu d'aquest estudi, durant l'anàlisi de les notícies emeses pels informatius de TV3 sobre les persones refugiades, centrem les recomanacions del Consell Audiovisual de Catalunya (CAC), que és l'autoritat independent de la regulació de la comunicació audiovisual a Catalunya i que té la finalitat de vetllar pel compliment de la normativa aplicable als prestadors de serveis de comunicació audiovisual, tant públics com privats (CAC, 2019). Aquest estudi també se centra en el Codi Deontològic de Periodistes de Catalunya, que forma part del Consell de la Informació de Catalunya (CIC), un organisme independent encarregat de vetllar pel compliment del Codi Deontològic. El Codi és l'expressió de la voluntat de defensar uns mitjans de comunicació lliures i responsables en el marc d'una societat plural i democràtica (Col·legi de Periodistes, 2019). L'estudi se centra en els elements que seran analitzats en les notícies sobre persones refugiades, així com el context de la notícia, el discurs, la producció de la notícia i les imatges que s'utilitzen.

Segons el Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), hi ha un seguit de recomanacions sobre el tractament informatiu de la immigració, dirigit als mitjans de comunicació o empreses audiovisuals (públiques i privades) i als professionals de la informació i la comunicació audiovisual (CAC, 2002):

- Respecte de les fonts d'informació el CAC recomana “comptar amb les persones immigrades com a font informativa” i “garantir especialment a les persones i els col·lectius immigrants el dret a la llibertat d'expressió”.
- Respecte de les imatges que es puguin emetre, el CAC recomana que “la intimitat i la privadesa són drets universals que s'han d'aplicar amb independència del país d'origen o la condició de les persones que s'hi veuen involucrades. No s'haurien d'emetre plans curts de persones ferides o mortes i cal tenir una especial cura en el cas dels menors” i afegeix que “no s'haurien d'obtenir imatges invasives, o plans curts, sense comptar amb l'autorització expressa dels protagonistes”.
- Respecte de l'ús del vocabulari, el CAC recomana que “cal evitar l'ús d'un llenguatge discriminatori o que incorpori prejudicis genèrics en el tractament informatiu de la immigració (il·legal, indocumentat, sense papers)”.

Actualment, segons el Codi Deontològic de Catalunya del Col·legi de Periodistes de Catalunya, l'Annex E (Recomanació sobre l'ús del terme “il·legals” referit a persones) especifica que el terme “il·legal” aplicat a immigrants és incorrecte i vulnera els criteris del Codi Deontològic de la professió periodística, argumenta que “les persones mai no poden ser il·legals, perquè això suposaria negar a un ésser humà la categoria de subjecte de dret”, “l'aplicació inadequada d'aquest qualificatiu implica menyspreu a la dignitat i la pròpia imatge d'aquestes persones” i afegeix que “l'ús d'aquesta paraula per designar, de forma exclusiva i continuada, els immigrants, significa un tracte discriminatori i afavoreix estereotips que criminalitzen la imatge d'aquestes persones en la consciència col·lectiva” (Codi Deontològic de Catalunya del Col·legi de Periodistes de Catalunya, 2016).

Sensacionalisme

Per fer una primera aproximació al terme sensacionalisme, el Diccionari de la Real Academia de la Lengua (RAE) recull el sensacionalisme com “*tendencia a producir sensación, emoción o impresión con noticias, sucesos, etc.*”. Defineix el terme emoció com “*alteración del ánimo intensa y pasajera, agradable o penosa, que va acompañada de cierta conmoción somática*”. Defineix, finalment, el terme impressió com “*efecto o sensación que algo o alguien causa en el ánimo*”. El Diccionari de la Llengua Catalana (DIEC) recull el sensacionalisme com “*tendència a difondre les informacions d’una manera exagerada, que causi impacte, que cridi l’atenció*”.

El Periodisme viu un canvi important durant la Revolució Industrial en què hi ha un augment considerable de la classe social més alfabetitzada. El Periodisme passa a ser finançat, majoritàriament, per l’audiència i per la publicitat que aquesta és capaç d’atreure. Amb aquest canvi de finançament, les notícies evolucionen cap a unes notícies cada cop més impactants i atractives amb l’objectiu de recaptar més audiència i més publicitat (Antequera Mulet, 2016).

Pel que fa a la selecció de la imatge o del conjunt d’imatges que es mostren a l’audiència, sempre serà una selecció determinada per una certa ideologia. A més, la simple presència de càmeres en qualsevol esdeveniment sempre distorsiona la realitat, perquè la càmera altera el comportament dels presents i enregistrats. Qui és o practica el sensacionalisme desitja que els fets siguin impactants i, en cas que no ho siguin, es fabrica el relat més atractiu possible. Aquest relat, o escenificació, és un engany a l’audiència (Care et al., 2000). Així ho defineix també García (2011:118), que de fet “la selecció per representar una complexa cadena d’esdeveniments i significats, és un procediment altament ideològic (Redondo García, 2011).

La televisió, com a mitjà de comunicació, ha transmès el sensacionalisme i l'ha adaptat com a contingut fix en tota la programació televisiva. Dins la televisió com a mitjà de comunicació, els telenotícies s'han sumat a l'acolliment i adaptació del sensacionalisme i de l'espectacularització. Els telenotícies han hagut d'adaptar la programació, incloent-hi el sensacionalisme, per no perdre una part de l'audiència que ja estava acostumada al sensacionalisme televisiu (Marta, 2011).

3.- Metodologia

Després de dur a terme una cerca d'estudis relacionats amb els mitjans de comunicació i les persones que, per diferents causes, han hagut d'abandonar el seu país d'origen per contextualitzar aquest estudi, l'objectiu principal del treball és observar i analitzar el tractament informatiu de la televisió pública de Catalunya (TV3) sobre les persones refugiades, a través dels informatius TN Migdia, TN Vespre i TN Cap de setmana.

Per dur a terme aquesta investigació s'han utilitzat tècniques quantitatives i tècniques qualitatives, perquè s'ha desenvolupat una anàlisi de contingut i s'ha fet una interpretació dels resultats obtinguts per tal d'arribar a unes conclusions sobre la cobertura que ha donat TV3 a les persones refugiades en els seus informatius.

Per dur a terme la investigació sobre el tractament en els informatius de TV3 sobre les notícies relacionades amb els refugiats s'han seleccionat i analitzat els continguts dels informatius de la televisió pública de Catalunya (TV3), concretament els programes TN Migdia, TN Vespre i TN Cap de setmana. S'ha seleccionat el punt de partida el dia 17 d'agost, dia en què es produeixen els atemptats terroristes de Barcelona i Cambrils. Partint d'aquest dia i retrocedint en el temps, s'ha escollit un dia diferent per cada setmana fins al 12 de juny. S'ha fet el mateix, partint del 17 d'agost i avançant en el temps, i s'ha escollit un dia diferent per cada setmana fins al dia 28 d'octubre.

JUNY 2017	<ul style="list-style-type: none"> • Dilluns, 12 de juny • Dimarts, 20 de juny • Dimecres, 28 de juny
JULIOL 2017	<ul style="list-style-type: none"> • Dijous, 6 de juliol • Divendres, 14 de juliol • Dissabte, 22 de juliol • Diumenge, 30 de juliol
AGOST 2017	<ul style="list-style-type: none"> • Dissabte, 5 d'agost • Divendres, 11 d'agost • Dijous, 17 d'agost • Divendres, 18 d'agost • Dimecres, 23 d'agost • Dimarts, 29 d'agost
SETEMBRE 2017	<ul style="list-style-type: none"> • Dilluns, 4 de setembre • Diumenge, 17 de setembre • Dilluns, 18 de setembre • Dimarts, 26 de setembre
OCTUBRE 2017	<ul style="list-style-type: none"> • Dimecres, 4 d'octubre • Dijous, 12 d'octubre • Divendres, 20 d'octubre • Dissabte, 28 d'octubre

Després de visualitzar tots els telenotícies, un total de 42, s'han seleccionat aquells en què hi havia presència de notícies relacionades amb les persones refugiades. S'han visualitzat 784 notícies i s'han obtingut 16 notícies relacionades amb les persones refugiades. Un cop seleccionats els 16 telenotícies, tots ells s'han analitzat. S'ha analitzat tot el contingut de tots els informatius, excloent la secció econòmica "Diners" i els esports, per ser apartats que s'emeten de manera independent al programa, tot i estar-hi inclosos.

Un cop seleccionades les 16 notícies, s'ha dut a terme una altra visualització amb la intenció de produir una anàlisi centrat ja en la investigació. Durant l'anàlisi, s'han recollit les següents dades en un llibre de codis dividit en una anàlisi formal, una anàlisi de contingut de redacció i una anàlisi de contingut d'imatges:

- En l'**anàlisi formal** s'han recollit les dades: data d'emissió, durada de la notícia, posició que ocupa al telenotícies, gènere informatiu, presència de "stand up" i presentació de la font d'informació.
- En l'**anàlisi de contingut de redacció** s'han recollit les dades: notícia emesa el dia mundial dels refugiats, presència o absència d'ús de xifres o estadístiques, refugiats com a font d'informació, gènere de la persona refugiada com a font d'informació, referències a menors d'edat, contingut informatiu, nombre de fonts d'informació, tipus de fonts d'informació, ús de vocabulari dramàtic, ús de vocabulari catastròfic, ús de vocabulari per referir-se a les persones refugiades.
- En l'**anàlisi de contingut d'imatges** s'han recollit les dades: ús d'imatges d'arxiu, ús d'imatges en primer pla o en pla general de les persones refugiades, ús d'imatges en què surten menors d'edat refugiats i l'ús d'imatges sensacionalistes.

Per assolir el principal objectiu i per dur a terme l'anàlisi de notícies, s'ha elaborat un llibre de codis a partir de la metodologia d'anàlisi de l'observatori de la diversitat i les propostes de llibre de codis per a l'anàlisi de la informació televisiva:

- Data d'emissió
- Edició
 - o Migdia o Vespre
- Durada
- Posició en l'informatiu (permet observar quina importància es dona a la informació)
- Gènere informatiu
 - o Off amb o sense imatge
 - o Notícia
 - o Reportatge informatiu
 - o Altres
- Presència de "stand up" (el "stand up" aporta proximitat i implica ser testimoni directe de la notícia)
- Font Informativa
 - o Institucions de govern (transmeten un discurs oficial)
 - o Sindicals o ONG (transmeten un discurs més humà i més proper a les persones afectades)
 - o Persones refugiades (les persones refugiades són el tema central de les notícies analitzades i com a tal, seguint les indicacions periodístiques, cal tenir en compte si s'utilitzen, o no, com a font d'informació)
 - o Altres

- Origen font informació
 - o Magrebí
 - o Africà
 - o Asiàtic
 - o Altres
 - o NS/NC

- Sexe font immigrant

- Notícia emesa el dia mundial del refugiat, el 20 de juny (ha calgut introduir aquest punt, per què el volum de notícies emeses sobre refugiats ha augmentat considerablement en aquest dia)

- Ús d'estadístiques i/o xifres (l'abús de xifres i/o estadístiques pot deshumanitzar els protagonistes d'aquestes xifres i és important analitzar-ne l'ús)

- Referència a menors (tots els menors tenen i han de tenir un tractament informatiu especial, i cal analitzar-ne com es tracten els menors en les informacions sobre les persones refugiades)

- Ús vocabulari dramàtic

- Ús vocabulari catastròfic

- Blocs de contingut
 - o Polítiques d'immigració
 - o Control d'entrada migratòria
 - o Condicions socials
 - o Conflictes socials
 - o Delinqüència
 - o Convivència – Integració social i cultural

- Ús imatges d'arxiu (segons el CAC, cal evitar l'emissió reiterada d'imatges d'arxiu per il·lustrar notícies que no es corresponen amb les imatges d'arxiu)
- Ús imatges en pla general o en primer pla de les persones refugiades (si se'n fa un mal ús, poden vulnerar els drets de les persones refugiades de les quals se'n reproduueix la seva imatge)
- Ús d'imatges de menors (com el punt interior, però en aquest cas cal més prudència per ser menors)
- Ús d'imatges sensacionalistes (distorsionen la realitat i no tenen un objectiu purament informatiu)

Un cop obtingudes les dades, s'han organitzat a través del programa informàtic SPSS, per tal d'obtenir resultats i poder-los analitzar.

També s'ha analitzat tot el tractament informatiu dels telenotícies sobre la narració dels atemptats de Barcelona i Cambrils, amb la intenció d'analitzar el tractament per observar si el contingut podia afectar, positivament o negativa, a les persones refugiades. Per dur a terme aquest anàlisi, s'han observat i analitzat el telenotícies vespre del 17 d'agost i els telenotícies migdia i vespre del 18 d'agost.

4.- Anàlisi de resultats

Les dades

En la realització de l'anàlisi s'han visualitzat i analitzat 42 telenotícies de TV3, incloent-hi les edicions del Migdia i del Vespre en una mostra compresa entre el 12 de juny del 2017 i el 28 d'octubre del 2017. Abans dels atemptats terroristes de Barcelona i Cambrils, s'han visualitzat i analitzat un total de 19 telenotícies, mentre que, després dels atemptats terroristes de Barcelona i Cambrils se n'han visualitzat i analitzat 23. Un dels objectius d'aquest estudi és analitzar si l'atac terrorista ha influït d'alguna manera en el discurs que es transmet durant l'emissió de les notícies sobre persones refugiades. Partint del 17 d'agost, dia en què succeeixen els atemptats terroristes a Barcelona i Cambrils, s'ha retrocedit 9 setmanes, fins al 12 de juny, i s'ha escollit un dia diferent de cada setmana, obtenint així tots els dies de la setmana. S'ha fet el mateix procediment posterior al 17 d'agost, en aquest cas s'ha avançat 10 setmanes, fins al 28 d'octubre. Centrar el període de temps entre el 12 de juny i el 28 d'octubre és, possiblement, una limitació a causa dels recursos d'aquesta investigació, tot i això, es considera un període representatiu.

En la selecció final dels 42 telenotícies visualitzats i analitzats, hi ha un total de 16 notícies en què es parla sobre les persones refugiades. Dins dels 19 telenotícies emesos abans dels atemptats terroristes de Barcelona i Cambrils, s'han emès un total de 12 notícies sobre refugiats, mentre que dins dels 23 telenotícies emesos després dels atemptats terroristes de Barcelona i Cambrils s'han emès un total de 4 notícies sobre refugiats.

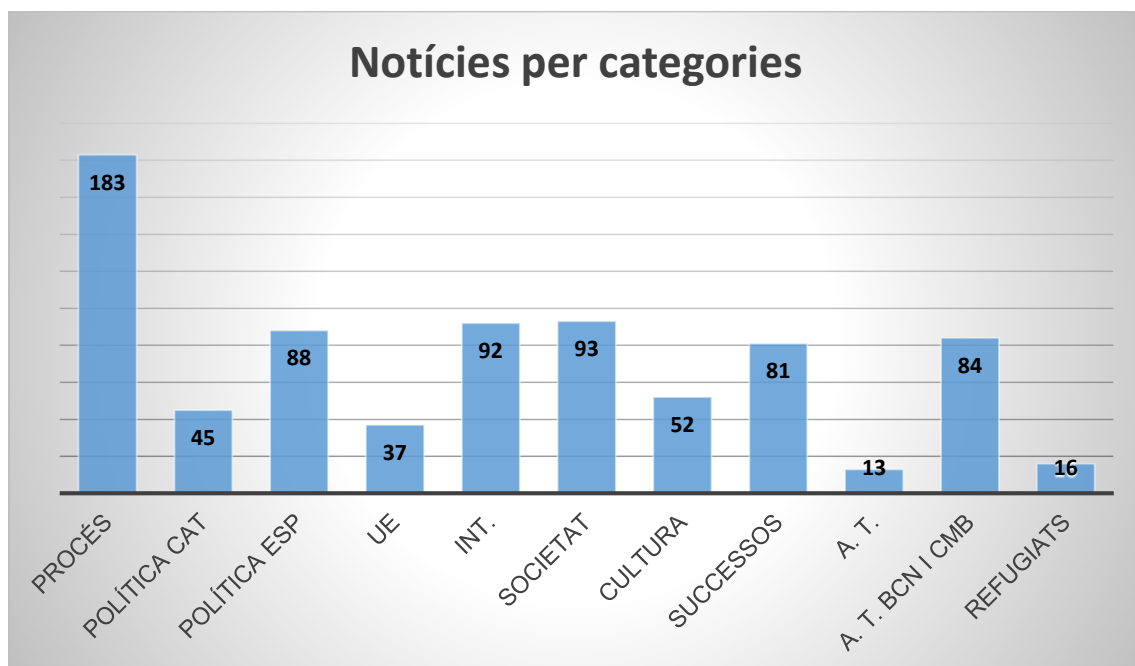
En aquesta mostra, compresa entre el 12 de juny del 2017 i el 28 d'octubre del 2017 s'han visualitzat un total de 784 notícies. D'aquestes 784 notícies, només 16 eren notícies relacionades amb les persones refugiades. En percentatges es mostra que només un 2,04% de totes les notícies eren relacionades amb refugiats. Mentre que la resta de notícies que tractaven altres temes equival a la xifra de 97,96%.

Si s'analitza el tipus de notícies han tractat els telenotícies de TV3 dins de la mostra compresa entre el 12 de juny del 2017 i el 28 d'octubre del 2017 s'observa que el procés independentista és el tema més comú. S'han dividit totes les notícies entre els temes següents, excloent, com s'ha explicat prèviament, les seccions d'esport i d'economia.

- **Procés independentista:** totes les notícies relacionades amb el període previ del referèndum de l'1O, el referèndum de l'1O i el post referèndum de l'1O, així com totes les notícies relacionades amb el procés independentista de Catalunya com poden ser manifestacions o concentracions, registres judicials, declaracions polítiques des de Catalunya o des d'Espanya, activitats socials relacionades amb el referèndum, activitats polítiques relacionades amb el referèndum, el referèndum i les conseqüències posteriors al referèndum.
- **Política de Catalunya:** s'ha tingut en compte totes les notícies relacionades amb la gestió política de i sobre Catalunya que desenvolupen els diputats i diputades del Parlament de Catalunya, s'ha exclòs únicament aquelles relacionades amb el procés independentista de Catalunya.
- **Política d'Espanya:** totes les notícies relacionades amb la política d'Espanya, que desenvolupen els diputats i diputades del Congrés dels Diputats.
- **Unió Europea:** en aquest apartat s'engloben totes les notícies relacionades amb tots els països de la Unió Europea, sense tenir en compte la secció que ocupen les notícies.
- **Internacional:** totes les notícies, de qualsevol secció, que passen fora d'Espanya i de la Unió Europea.
- **Societat:** totes les notícies relacionades amb la sanitat, l'educació, el medi ambient, la ciència i la tecnologia, el transport, etc.
- **Cultura:** totes les notícies relacionades amb la cultura com són el teatre, la música, el cinema, la moda, etc.

- **Successos:** s'hi ha englobat totes les notícies relacionades amb incendis, accidents de trànsit, violència masclista, accidents meteorològics, drogues, etc.
- **Altres atemptats terroristes:** s'ha englobat en aquest apartat totes les notícies emeses sobre altres atemptats terroristes que no siguin els de Barcelona i Cambrils.
- **Atemptats terroristes a Barcelona i Cambrils:** totes les notícies relacionades amb els atemptats a Barcelona i Cambrils. Engloba les notícies dels dies dels fets, les relacionades amb les víctimes, les relacionades amb els possibles autors, les investigacions policials, les reaccions polítiques i els actes commemoratius o les manifestacions de rebuig al terrorisme.
- **Refugiats:** totes les notícies relacionades amb les persones refugiades.

Els resultats

En percentatges i ordenat de major a menor quantitat de notícies:

1. Procés independentista: 183 notícies de 784. Un 23,34%.
2. Internacional: 92 notícies de 784. Un 11,73%.
3. Política d'Espanya: 88 notícies de 784. Un 11,22%.
4. Atemptats terroristes a Barcelona i Cambrils: 84 notícies de 784. Un 10,71%.
5. Successos: 81 notícies de 784. Un 10,33%.
6. Cultura: 52 notícies de 784. Un 6,63%.
7. Política de Catalunya: 45 notícies de 784. Un 5,7%.
8. Unió Europea: 37 notícies de 784. Un 4,72%.
- 9. Persones refugiades: 16 notícies de 784. Un 2,04%.**
10. Altres atemptats terroristes: 13 notícies de 784. Un 1,66%.

Destaca que només un 2,04% de totes les notícies són notícies sobre les persones refugiades. També destaquen les notícies relacionades amb el procés independentista. La resta de seccions informatives mantenen un nombre regular de notícies. S'observa, doncs, una absència de seguiment informatiu de les persones refugiades.

Anàlisi formal

En una mostra en què els dies analitzats entre el període abans i després dels atemptats a Barcelona i Cambrils és igual, s'observa que abans dels atemptats terroristes, les notícies que parlen sobre refugiats equivalen al 75,2%, mentre que després dels atemptats el percentatge és només del 25,1%. Es pot tenir en compte que l'alt volum de notícies relacionades amb el procés independentista (23,3%) augmenta notablement en les dates pròximes al dia 1 d'octubre, per tant, ocupen l'espai després del dia 17 d'agost en què el nombre de notícies sobre persones refugiades cau fins a un 25,1%.

S'observa una absència de seguiment informatiu de les notícies sobre persones refugiades en un mateix informatiu, que oscil·la entre el 6,3% i el 18,8%. En canvi, s'observa que el dia 20 de juny de 2017 el volum de notícies ascendeix a un 31,3%. No és un fet casual, atès que el dia 20 de juny és el Dia Mundial del Refugiat. D'aquesta manera, segons les dades, es mostra que TV3 reacciona a l'efemèride i transmet que el Dia Mundial del Refugiat és un dia en què cal donar més importància als refugiats respecte de la resta de dies de l'any.

Els telenotícies emesos en les edicions del Migdia emeten un 68,8% de notícies relacionades amb les persones refugiades, mentre que en les edicions del TN Vespre, que s'emeten sis hores després, el percentatge de notícies emeses relacionades amb les persones refugiades cau fins a un 31,3%. S'observa que les edicions del Migdia emeten preferentment les informacions sobre persones refugiades, unes informacions que no es mantenen en l'edició del Vespre.

S'observa que la meitat de les notícies emeses relacionades amb les persones refugiades són notícies que tenen una durada de més de 2 minuts. No hi ha cap notícia per sota dels 30 segons. El 25% tenen una durada d'entre 30 segons i 1 minut. El 25% restant són notícies que tenen una durada d'entre 1 i 2 minuts.

S'observa que la majoria (simple) de notícies relacionades amb els refugiats, un 43,8%, ocupen les últimes posicions de les edicions dels telenotícies. Només un 6,3% ocupa una posició entre la segona i la cinquena i només un 18,8% ocupen una posició mitjana al telenotícies, entre la sisena i la desena notícia. No existeix cap notícia que obri l'informatiu. Cal destacar que un 75,1% de notícies sobre les persones refugiades ocupen les últimes posicions dels informatius. Aquest 75,1% que ocupa les darreres posicions transmet que els informatius de TV3 no li atribueixen a aquestes notícies un fet d'actualitat i un baix interès informatiu. El no atribuir actualitat en aquestes notícies, per no ser capdavanteres als informatius, s'està normalitzant les condicions que viuen les persones refugiades.

Les notícies observades i analitzades s'han classificat en els diferents gèneres informatius: off sense imatge, off amb imatge, notícia, reportatge informatiu. S'entén per "off sense imatge" quan el presentador o el periodista explica la notícia, sense cap altra veu i sense imatges que acompanyin el discurs. S'entén el mateix per "off amb imatge", però amb imatges que acompanyin el discurs. Per "notícia", s'entén que es presenten els fets i les circumstàncies que envolten el fet que s'explica, amb una estructura simple, clara i eficaç. S'entén per "reportatge informatiu" aquelles informacions que treballen una major exhaustivitat i profunditat del fet que s'expliquen, utilitzant pluralitat de fonts d'informació.

De totes les notícies relacionades amb les persones refugiades, un 56,3% són del gènere informatiu "notícia". Un 25% són informacions que s'han classificat com a "reportatges informatius". Un 12,5% s'han classificat en el gènere informatiu de "off sense imatge" i el 6,3% restant s'ha classificat com a "off amb imatge".

L'absència del "stand up" implica que no es produeixi una certa rellevància informativa i la presència del "stand up" transmet proximitat entre la notícia i l'espectador, significar ser present al lloc dels fets i ser-ne testimoni. Només un 18,8% de les notícies emeses sobre les persones refugiades han aportat el 'stand Up', de manera que el periodista ha estat físicament al lloc dels fets. D'altra banda, un 81,3% no compta amb aquesta presència física al lloc dels fets i implica que no es produeixi una certa rellevància informativa i una certa llunyania entre l'espectador i la notícia.

Les fonts d'informació

El 25% de les notícies han utilitzat a institucions de govern, nacionals o europees com a font d'informació. Un 81% de les notícies emeses han utilitzat a sindicats o ONGs com a font d'informació. Les fonts institucionals transmeten un discurs, una informació i una imatge oficials i, en certa manera, transmeten una posició llunyana de les persones afectades. En canvi, els sindicats, associacions i ONGs transmeten una informació des d'una posició més propera i un discurs més humà i donen veu a les persones més afectades. Les fonts d'informació que proposarien una informació des d'una perspectiva més propera serien les persones refugiades com a font d'informació, fet que només succeeix en el 12,5% dels casos analitzats.

Les fonts institucionals són, generalment, portaveus de la Comissió Europea, eurodiputats, diputats del Congrés dels Diputats i del Parlament de Catalunya, ministres del Govern d'Espanya i consellers del Govern de la Generalitat de Catalunya. Les fonts de les ONGs, associacions o sindicats són, generalment, ACNUR, Amnistia Internacional, Unicef, OXFAM Intermón, Open Arms.

Les fonts d'informació institucional, generalment es penegen medalles sobre el nivell d'acollida de persones refugiades que s'ha dut a terme a la Unió Europea i en alguns dels seus estats, com Espanya. Sovint, les fonts d'informació institucional alerten i denuncien que les ONGs poden ser còmplices de tràfic de persones mentre duen a terme tasques de rescat. En cap cas, però, les fonts institucionals denuncien les precàries condicions de vida de les persones refugiades. Les ONGs com a font d'informació, generalment, critiquen i denuncien les dificultats per rescatar a les persones refugiades en alta mar i les dures condicions de vida que viuen les persones refugiades als camps de refugiats. Les organitzacions com ACNUR o Amnistia Internacional com a font d'informació, majoritàriament apareixen per denunciar les institucions i, en menor mesura, per denunciar les precàries condicions de vida de les persones refugiades.

Destaca l'absència de les persones refugiades com a fonts d'informació, una absència important tenint en compte que representa només un 12,5% de les notícies analitzades. Només en dues ocasions s'observa a les persones refugiades com a font d'informació, un home i una dona d'origen asiàtic, concretament sirians.

Dins d'aquest 12,5%, s'observa una font d'informació, femenina d'origen sirià, que es troba refugiada al Líban. Explica els problemes que hi té per enterrar un familiar seu, davant la problemàtica que es planteja a la notícia sobre la dificultat d'enterrar les víctimes mortals sirianes al Líban. L'altra font d'informació, masculina d'origen sirià, explica quina és la seva situació un cop acollit a Catalunya. Explica que la seva família ha quedat fracturada geogràficament i explica com s'està adaptant a Catalunya.

Les persones refugiades utilitzades com a font d'informació transmeten una sensació de dramatisme. Ja que en la notícia no s'exposa l'adaptació al país d'arribada com una situació normalitzada, sinó com una situació de conflicte. L'absència de la persona refugiada com a font d'informació denota llunyania i absència de donar veu a les persones afectades que són l'eix central de les notícies. Un major ús de persones refugiades com a font d'informació implicaria una major proximitat amb les persones refugiades.

Anàlisi de contingut

Notícies emeses el dia 20 de juny de 2017, Dia Mundial dels Refugiats

Aquest apartat fa referència, únicament, a l'emissió de notícies sobre persones refugiades el dia 20 de juny, Dia Mundial dels Refugiats. El 31,3% de les notícies sobre persones refugiades han estat emeses en el Dia Mundial del Refugiat. Això demostra que els informatius de TV3 donen una certa importància a les persones refugiades, però les xifres ressalten que aquesta importància només té cabuda el dia de l'efemèride, i no la resta.

Les notícies que s'emeten el Dia Mundial dels Refugiats expliquen la quantitat de persones refugiades que hi ha arreu del món. Utilitzen estadístiques per fer balanç i per exposar el nombre de persones que han perdut la vida al Mediterrani. Unes xifres que deshumanitzen aquestes persones en mesura que es redueixen a una sola xifra. També s'utilitza un espai informatiu per desmuntar falsos mites sobre els refugiats. Es plantegen situacions com "Els refugiats roben la feina dels locals", "Els sirians empobreixen el Líban", "Els refugiats comporten inseguretat" o "Si se'ls tracta bé, els sirians voldran quedar-se". Seguit d'aquests mites, s'utilitza una font d'informació institucional, sempre la mateixa, el director de l'*Institut Issam Fares*, que desmenteix els mites plantejats. Finalment, s'explica les condicions de vida de les persones refugiades als camps de refugiats, explicat per voluntaris com a única font d'informació, en cap cas la dels protagonistes de la notícia, els refugiats.

Totes les notícies relacionades amb les persones refugiades

En aquest apartat, dins l'anàlisi de contingut, s'analitzen els resultats obtinguts tenint en compte totes les notícies que parlen sobre els refugiats, incloent-hi el Dia Mundial del Refugiat i la resta de dies.

- Anàlisi sobre la presència o absència de xifres o estadístiques

Notablement, més de la meitat de notícies emeses sobre els refugiats, un 62,5%, han fet ús de xifres o estadístiques per representar la situació dels refugiats que tractava la notícia en qüestió. En canvi, el 37,5% de notícies restants no n'ha fet cap ús. El 62,5% de notícies que utilitzen xifres o estadístiques pertany a un total de 10 notícies sobre el total de 16 en què els informatius de TV3 parlen sobre refugiats.

Cal tenir en compte la fredor i la poca sensibilitat de les xifres i/o estadístiques, i més en temes socials i delicats, com és el tractament a les persones refugiades. L'abús de les xifres i/o estadístiques incita a la deshumanització, en aquest cas, de la persona refugiada i crea una visió distanciada i allunyada, gens propera. Totes i cada una de les persones refugiades té una història darrere, però amb l'abús de xifres i estadístiques sempre s'acaba amagant aquesta història, que té la capacitat d'humanitzar i de sentir el conflicte més proper. La humanització de les persones refugiades ajudaria a l'acceptació d'aquest grup de persones, però, en canvi, la deshumanització amb l'ús de xifres i estadístiques dificulta que s'accepti a les persones refugiades i que hi hagi una conscienciació del problema (Cota Torres, 2011).

Taula sobre les estadístiques o xifres

Llegenda:

- N: Notícia
- Resum Notícia: sobre què tracta la notícia on apareixen estadístiques
- Context: explicació i contextualització de l'ús de les xifres en la notícia.
- I/H: etiqueta per destacar si l'ús de les xifres en una notícia té una funció purament informativa (I) i/o una mirada deshumanitzadora (H)

N	Resum Notícia	Context	I/H
N1	Macabra commemoració del dia del Refugiat.	- Nombre de desplaçats arreu del món. - Nombre de persones rescatades al mar Mediterrani. - Nombre de cadàvers anuals al mar Mediterrani.	H
N2	Nou vaixell de l'ONG Pro Activa Open Arms.	- Nombre de refugiats arreu del món. - Països emissors de refugiats. - Països receptors de refugiats.	I H
N3	Falsos mites sobre els refugiats.	- Percentatge de refugiats per desmentir el mite que els refugiats roben la feina als locals.	I
N6	Amnistia Internacional acusa la UE d'empitjorar les condicions de vida dels refugiats.	- Nombre de persones que surten de Líbia. - Nombre de persones que arriben a destí. - Nombre de persones que han perdut la vida durant el trajecte.	H
N8	Ministeri d'interior acusa les ONG de col·laborar amb el tràfic de persones.	- Nombre de persones refugiades a què Espanya s'ha compromès acollir. - Nombre de persones que ha acollit Espanya.	I H
N10	Conflictes socials al Líban amb els refugiats sirians.	- Nombre de persones refugiades que acull Turquia. - Nombre de persones refugiades que han perdut la vida a Turquia.	H
N12	ACNUR proposa a la UE acollir 40.000 refugiats.	- Merkel accepta la proposta de l'ACNUR per què la UE aculli 40.000 persones refugiades.	I
N13	Nova ruta al mar Mediterrani.	- Nombre de persones refugiades en un rescat en concret. - Nombre de persones refugiades que han arribat a Grècia, Itàlia i Espanya. - Nombre de persones que han perdut la vida intentant arribar a destí.	H
N15	Oxfam Intermón denuncia Espanya per no acollir els refugiats a què s'havia compromès.	- Incompliment d'Espanya d'acollir els 17.000 refugiats a què s'havia compromès. - Nombre de persones refugiades que ha acollit Espanya. - Nombre de persones que han acollit els principals països de la UE en comparació al nombre de persones a què s'havien compromès acollir.	H
N16	Amnistia Internacional denuncia la UE per l'incompliment d'acollida dels refugiats.	- Nombre de persones refugiades que s'havia d'acollir segons el compromís de tots els estats membres de la UE en comparació al total de persones refugiades que s'han acollit.	H

Elaboració pròpia.

S'observa una tendència en mostrar amb estadístiques o xifres el nombre de persones refugiades que han perdut la vida. És en aquests casos on les xifres deshumanitzen més. Milers de persones refugiades, milers de vides que es redueixen a una sola xifra que darrere amaga la vida de moltes persones. Les xifres, a més, impedeixen mirar el focus del problema i destinar-hi prou atenció, provocant així una mirada al problema des de la distància que impedeix focalitzar l'atenció de la societat en el greu problema que pateixen les persones refugiades.

Si les xifres deshumanitzen, les xifres errònies poden deshumanitzar encara més. S'observa que en diferents notícies, els informatius de TV3 donen dues xifres diferents per explicar un mateix fet. Pot ser producte d'un error o bé producte d'una preocupant aproximació. En la notícia 15 (emesa el 18 de setembre de 2017 en l'edició TN Migdia), TV3 explica que el nombre de persones refugiades que ha acollit Espanya són "uns 2.000". En la notícia 16 (emesa el 26 de setembre de 2017, 8 dies després, en l'edició TN Migdia), TV3 explica el mateix fet, però en comptes d'"uns 2.000", ara són 1.279 refugiats. Segons l'informa anual de la Comissió Espanyola d'Ajuda al Refugiat, el 2017 Espanya va acollir 1.369 persones refugiades.

D'aquesta manera, tenint en compte que un 62,5% de les notícies emeses als telenotícies de TV3 sobre persones refugiades ha utilitzat xifres o estadístiques, es demostra que els informatius de TV3 no ajuden a fer que hi hagi una millor conscienciació del problema que pateixen les persones refugiades. Tampoc ajuda a fer que aquestes persones siguin acceptades. A més, deshumanitzen les persones refugiades i allunyen els espectadors del problema, el fan més distant. A major distància, menor importància. Si es relaciona amb l'esmentat anteriorment, sobre la falta de veus de persones refugiades i la tònica en utilitzar veus institucionals, la conclusió que se n'extreu és que no s'escolta ni es dona visibilitat a les persones refugiades.

- Anàlisi sobre el contingut informatiu de la notícia relacionada amb refugiats

S'observa que un 37,5% de notícies emeses sobre les persones refugiades tracten sobre el control d'entrada migratòria a la frontera i sobre el moviment a l'alta mar. Seguidament, amb un 25%, han sigut els conflictes socials. Segueixen les polítiques d'immigració amb un 18,8% i, finalment, les condicions socials de les persones refugiades en les seves estades a diversos camps de refugiats, amb un 12,5%. No existeixen, en aquesta mostra, notícies sobre refugiats en què el contingut informatiu sigui la delinqüència.

El 25% de notícies sobre refugiats que tracten contingut de "conflictes socials" expliquen, generalment, els conflictes a què es veuen sotmeses les persones refugiades als seus països. Crida l'atenció la notícia que explica el conflicte que viuen els refugiats sirians al país d'arribada del Líban, on no poden enterrar els seus familiars morts per falta d'espai i per la voluntat dels libanesos a no permetre-ho. Així s'entén segons la notícia que exposa com un problema l'arribada d'un gran nombre de refugiats a un país.

- Anàlisi sobre el vocabulari utilitzat a les notícies

El 6,3% de notícies emeses sobre refugiats han utilitzat la paraula 'infern'. El 6,3% de notícies emeses sobre refugiats han utilitzat la paraula 'caos'. El 6,3% de notícies emeses sobre refugiats han utilitzat la paraula 'indigència'. Els mots analitzats són paraules que denoten un sentit dramàtic d'allò que s'està explicant. En definitiva, un 18,9% de les notícies utilitzen vocabulari dramàtic.

Paraula	% d'ús	Informació	Context	Mirada
Infern	6,3%	Refugiats sirians acollits a Líbia que volen arribar a Europa.	S'interpreta l'estada a Líbia com un "infern" previ a la possible arribada a Europa.	Mirada descriptiva de la situació en què es troben i les condicions en què viuen els refugiats a Líbia.
Caos	6,3%	Situació política de Líbia.	Conflicte bèl·lic i polític de Líbia.	Mirada descriptiva de la situació a Líbia.
Indigència	6,3%	OXFAM INTERMÓN denuncia a la Comissió Europea la falta de compromís d'Espanya en donar asil.	Situació dels refugiats a camps de refugiats.	Mirada descriptiva d'una font d'informació (OXFAM INTERMON) que descriu les condicions dels refugiats als camps de refugiats com a situacions indignes.

Elaboració pròpia

També és important destacar que el 12,5% de notícies emeses sobre refugiats utilitza la paraula 'violència', el 6,3% de notícies emeses sobre refugiats utilitza la paraula 'tensió'. Els mots analitzats són paraules que denoten un sentit catastròfic d'allò que s'està explicant. En definitiva, un 18,8% de les notícies emeses sobre refugiats utilitzen un vocabulari catastròfic.

S'observa, doncs, que en el 37,7% dels casos, les notícies emeses als informatius de TV3 sobre persones refugiades utilitzen un vocabulari dramàtic o catastròfic. L'ús d'aquest vocabulari pot modificar la realitat. És una manera d'afegir sensacionalisme i, en certa manera, de justificar el que viuen les persones refugiades. Aquest tipus de vocabulari no aporta cap informació i modifica el punt de vista de l'espectador respecte de la realitat, adoptant una visió catastròfica i dramàtica dels fets que s'estan explicant.

- Anàlisi sobre els recursos utilitzats per referir-se a les persones refugiades

Durant l'anàlisi de les notícies s'ha revisat quines referències s'utilitza a les notícies per referir-se a les persones refugiades. Analitzant les notícies, s'observa les diferents maneres de nomenar les persones refugiades, però com s'ha indicat al marc teòric, la més apropiada a la realitat és la paraula "refugiat", "refugiada", "o persones refugiades". L'ús 'altres paraules com "immigrant" no són correctes perquè es vulneren una sèrie de drets que tenen les persones refugiades i, a més, ajuden a normalitzar el mal ús del vocabulari a la societat. Altres paraules com "il·legal" o "sense papers" no són apropiades.

S'observa que el 75% de les notícies emeses sobre refugiats han utilitzat la paraula 'refugiats' per referir-se a les persones refugiades. El 6,3% de les notícies emeses sobre refugiats han utilitzat la paraula 'il·legals'. Aquest punt concret mostra que el 12,5% de les notícies emeses sobre refugiats han utilitzat la paraula 'immigrants'. Finalment, el 25% de les notícies emeses sobre refugiats han utilitzat la paraula 'desplaçats'.

Segons les dades, en un 43,8% s'utilitza un vocabulari erroni. Més enllà de la intencionalitat o la no intencionalitat, possiblement es busca no repetir sempre la mateixa paraula. Tot i això, no deixa de ser un vocabulari erroni. Com s'ha indicat al marc teòric, qualsevol persona refugiada té una sèrie de drets recollits per la Convenció de Ginebra, en el moment en què no es refereix aquestes persones com a 'refugiats', perden tots els drets que tenen.

Els immigrants no tenen els mateixos drets que els refugiats, com tampoc els tenen els desplaçats. A més, així com 'refugiat' o 'immigrant' tenen una clara definició, la paraula 'desplaçats' és ambigua. Els termes 'immigrant' i 'desplaçat' deshumanitzen les persones refugiades, ja que no és la definició correcta de les persones que es veuen obligades a abandonar el seu país i, com s'ha comentat, perquè perden els drets que atorga la Convenció de Ginebra.

En un baix percentatge, del 6,3%, s'utilitza també la paraula 'il·legal' per referir-se a les persones refugiades. Les persones no poden ser il·legals, ja que sempre tenen, ho han de tenir, garantits els drets fonamentals.

Imatges en el tractament de persones refugiades

- Anàlisi de l'ús, o no, de les imatges en primer pla o en pla general dels refugiats

El 68,7% de les notícies apareixen imatges en pla general de les persones refugiades. A més, en el 25% de les notícies hi apareixen imatges de les persones refugiades en primer pla. El 78,5% de les imatges en pla general mostren persones refugiades al mar Mediterrani. El mateix passa en el 60% de les imatges que són en primer pla. Un 20% de les imatges en primer pla mostren les persones refugiades al seu país d'arribada.

En la majoria de les imatges es mostra el dramatisme, sobretot el que viuen les persones refugiades al mar Mediterrani. Són imatges en què es deshumanitza als refugiats, perquè les imatges fan percebre una debilitat, un sentiment de llàstima i, fins i tot, una falta de dignitat (imatges 2, 3, 13, 34). A més, mostren uns rescats en què s'observa com les persones que rescaten van equipades i protegides de dalt a baix a diferència de les persones refugiades que són rescatades, creant una clara diferenciació entre rescatats i rescatadors (imatges 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 33).

Les imatges que utilitzen un pla general mostren una o varies persones refugiades. Les imatges en primer pla tenen una funció descriptiva i l'entorn passa a un segon pla. Les imatges en pla general mostren la situació delicada que viuen les persones refugiades en què l'entorn que les envolta pren el protagonisme. L'entorn que es mostra desprèn un ambient dramàtic en què les persones refugiades es juguen la vida. Sovint s'observa una embarcació plena de persones refugiades enmig d'un mar gegant (imatges 5 i 6) en què es percep una imatge vulnerable de les persones refugiades.

Les imatges que mostren persones refugiades en primer pla mostren l'expressió de la persona refugiada i atreu l'atenció de. Les imatges en primer pla plasmen les emocions i els sentiments que desprenen les persones captades en les imatges i atreuen l'espectador. També es mostra en primer pla imatges en què s'observa la persona refugiada durant un rescat al mar. Són imatges en què el refugiat apareix plorant (imatge 16), ferit (imatge 18) o amb un posat que denota lamentació (imatge 17). Són imatges que els fan vulnerables i en què poden fer adoptar a l'espectador un paper paternalista.

Pel que fa a les imatges en primer pla, existeix el dubte sobre la permissivitat de la persona refugiada que apareix en primer pla. En cas que no hi hagi permís per exhibir les persones, s'està vulnerant els seus drets fonamentals, com el dret a la pròpia imatge i el dret a la intimitat. Si bé legalment es pot captar i reproduir imatges en pla general on surten un conjunt de persones per tal d'explicar un esdeveniment o un fet d'una certa rellevància social, en els casos en què apareixen els refugiats en primer pla, prevalen els drets fonamentals davant el dret a la informació.

- Anàlisi de l'ús, o no, de les imatges en què surten menors d'edat

En primer lloc, cal destacar que el 18,8% de les notícies emeses sobre refugiats han fet referència a menors d'edat. La majoria de les notícies que fan referències a menors són les notícies que parlen sobre l'estada i les condicions de vida de les persones refugiades als camps de refugiats. Tot i que les notícies que parlen, en algun moment, de menors equival al 18,8%, s'observa que en un 43,8% s'han mostrat imatges en què s'identifiquen persones refugiades menors d'edat. Són, en gran part, notícies que expliquen l'estada i les condicions de vida dels menors d'edat refugiats en camps de refugiats (imatges 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30). Només en un cas en concret s'observen imatges de menors d'edat en què es mostra les persones al país d'acollida i en procés d'adaptació (imatge 31).

Periodísticament es té molta cura del tractament informatiu respecte els menors. La captació i reproducció de les seves imatges està molt controlat. De fet, no és gens habitual veure menors d'edat. En canvi, un 43,8% de les notícies sobre persones refugiades mostren imatges de menors. És una vulneració dels seus propis drets a la intimitat i a la pròpia imatge i és una discriminació, perquè se'ls vulnera aquests drets per ser persones refugiades. Això ho fa pensar que, generalment, no sigui habitual veure imatges de menors als telenotícies.

- Anàlisi de l'ús, o no, d'imatges sensacionalistes

L'ús d'imatges sensacionalistes pot arribar a modificar la realitat, crea en l'espectador un impacte emocional i té l'objectiu de produir sensació, emoció o impressió amb notícies. En aquesta anàlisi de resultats s'observa que en un 68,8% dels casos, les notícies emeses sobre refugiats han utilitzat i mostrat imatges sensacionalistes.

Els telenotícies de TV3, en el 68,8% de les notícies sobre persones refugiades, utilitzen imatges sensacionalistes que produeixen un impacte emocional a l'espectador i en què mostren imatges del rescat i imatges de cossos sense vida (imatge 32). Les imatges del rescat mostren una clara diferenciació entre les persones que rescaten i les persones que són rescatades. Els rescatadors apareixen amb múltiples proteccions i en una embarcació gairebé buida, mentre que els que són rescatats apareixen en una embarcació plena i sense cap classe de protecció que acaba transmetent una certa inferioritat. També mostren com una embarcació plena de persones refugiades es queda petita comparada amb la grandària del mar mediterrani (imatges 5, 6).

També s'observen imatges en què els refugiats adopten una imatge de víctima, de pobresa i, fins i tot, d'una falta de dignitat. Imatges en què es mostra les persones refugiades en primer pla, possiblement sense permís. En cas que així sigui, es qualifiquen aquestes persones com a persones inferiors, en què es vulneren els seus drets fonamentals, com és el dret a la pròpia imatge, que impedeix l'obtenció, reproducció i publicació d'imatges sense el consentiment de la persona filmada (Imatge 15, 16, 17, 18, 19).

Anàlisi de les notícies que relaten els atemptats terroristes de Barcelona i Cambrils

Per dur a terme l'anàlisi dels resultats, també s'ha tingut en compte les notícies que s'han emès als telenotícies de TV3 per explicar els fets dels atemptats terroristes a Barcelona i Cambrils, el 17 d'agost. Tot i no ser notícies relacionades amb les persones refugiades, que és l'objecte d'aquest estudi, es creu necessari observar i analitzar el discurs informatiu de les notícies que expliquen aquests atemptats. En la mostra analitzada, del 12 de juny al 28 d'octubre i en què s'han visualitzat 784 notícies, els atemptats del 17 d'agost ocupen un total de 84 notícies, el que representa un 10,71%. Per analitzar aquest 10,71% s'ha visualitzat i analitzat el TN Vespre del 17 d'agost, el TN Migdia del 18 d'agost i el TN Vespre del 18 d'agost.

Els resultats de l'observació d'aquestes edicions dels telenotícies, que es dediquen a explicar els atemptats terroristes de Barcelona i Cambrils, mostren que es destaca en més d'una ocasió que els autors de diferents atemptats terroristes arreu d'Europa són persones que havien demanat asil polític. Explicar que els autors de diferents atemptats a Europa siguin persones que havien demanat asil polític pot tenir una intenció descriptiva, però és un reforçament negatiu que pot afectar el col·lectiu de persones refugiades que demanen i esperen rebre asil polític. Com s'ha indicat al marc teòric, Medinaveitia (2007) explica que la percepció que tenim de l'Islam és la d'una civilització totalment diferent de la "nostra", en què es tendeix a no identificar punts en comú i en tenir en l'ideari que l'Islam no ha aportat res a la humanitat i, en cas d'alguna aportació, ha estat obtinguda gràcies a altres civilitzacions. També Desrues (2010) aporta la idea que la imatge que es té dels musulmans i de l'Islam és la d'una religió dominant i endarrerida socialment. Alba Rico (2017:208) va més enllà de la "nostra" civilització. Explica que cal conèixer els altres (d'una manera determinada i no d'una altra) per dominar-los. Insisteix també que "es pren a l'oriental per un ésser humà essencialment atraçat, primitiu, que requereix del control civilitzador" (Rico, 2017).

Rico indica que aquest procés de coneixement se centra a parlar de l'islam com un únic concepte que engloba 1.400 milions de persones que habiten en 54 països diferents. I, també, en relacionar el concepte de l'islam amb la violència, el masclisme i l'opressió a les dones, el terrorisme, la delinqüència, etc. Això provoca que la població àrab i musulmana es converteixi en un grup diferent del "nostre". Rico (2017:208) parla del "són així per naturalesa", una frase habitual que tanca les possibilitats que la població musulmana i àrab pugui modificar-se a través de l'educació per ser com la "nostra" civilització (Rico, 2017).

Pel que fa als atemptats de Barcelona i Cambrils, quan es parla del presumpte autor de l'atropellament a les Rambles, es difonen les imatges de les xarxes socials del presumpte autor, en què es mostra el següent missatge per part de l'autor: *Matar a los infieles / solo dejar a musulmanes q sigan la religion*. Si bé els informatius de TV3 només mostren el contingut de les xarxes socials del presumpte autor, estan participant (possiblement de manera no intencionada) en la difusió de missatges i contingut islamòfob, afectant directament a tot el col·lectiu musulmà.

El President del Moviment contra la Intolerància i el Secretari General del Consell de Víctimes de Delictes d'Odi, Esteban Ibarra, explica que després dels atemptats terroristes a la sala Bataclan de París, les primeres informacions van publicar que havia aparegut la presència d'un passaport sirí a la sala Bataclan, no només això, sinó que el relacionaven amb un refugiat sirí. El diari *El Mundo* titulava "El pasaporte encontrado en París corresponde a un refugiado sirio que entró por la isla griega de Leros en octubre". El diari *El País* titulava "Un pasaporte sirio que deja muchas dudas". El diari *El Periódico* titulava "El pasaporte sirio hallado en el cadáver de uno de los terroristas pertenece a un inmigrante que se registró en Grecia". Finalment, però, es va confirmar que el passaport era fals. Ja era tard, el missatge carregat d'islamofòbia ja s'havia emès (Ibarra, 2018).

Ibarra (2018:7) insisteix amb l'atemptat terrorista de París com a exemple, després de fer-se pública la identitat dels terroristes de París es reconeixia que: “eren francesos de naixement; els seus pares, musulmans, no són gent radical; han sigut educats en escoles franceses; no han viscut en entorns amb extremisme institucional, com Aràbia Saudita, sinó en l'Europa 'il·lustrada'; no eren refugiats sirians, eren tots europeus” (Ibarra, 2018).

Les imatges

Imatge 1

Imatge 2

Imatge 3

Imatge 4

Imatge 5

Imatge 6

Imatge 7

Imatge 8

Imatge 9

Imatge 10

Imatge 11

Imatge 12

Imatge 13

Imatge 14

Imatge 15

Imatge 16

Imatge 17

Imatge 18

Imatge 19

Imatge 20

Imatge 21

Imatge 22

Imatge 23

Imatge 24

Imatge 25

Imatge 26

Imatge 27

Imatge 28

Imatge 29

Imatge 30

Imatge 31

Imatge 32

Imatge 33

Imatge 34

5.- Conclusions

Gràcies a l'observació i l'anàlisi dels telenotícies de la Televisió Pública de Catalunya (TV3) abans i després dels atemptats de Barcelona i Cambrils s'han pogut obtenir diferents resultats que responen a la pregunta d'investigació *Quin és el tractament informatiu de TV3 sobre els refugiats de la guerra de Síria abans i després dels atemptats terroristes a Barcelona i Cambrils el 17 d'agost de 2017?*

D'acord amb la quantitat, es pot afirmar que TV3 demostra una gran falta d'interès en la situació de les persones refugiades. De totes les notícies analitzades, únicament el 2% tracta sobre les persones refugiades. Segons la qualitat del tractament, aquest 2% mai ha ocupat la primera posició de l'informatiu sinó que ha ocupat, majoritàriament, les últimes posicions i, en alguns casos, posicions intermèdies. Tot i això, el Dia Mundial del Refugiat sí que s'observa un creixement important en el tractament sobre persones refugiades. D'aquesta manera, s'intenta transmetre una certa preocupació per les persones refugiades, però només el Dia Mundial del Refugiat i no la resta de dies.

Es pot observar una gran absència de persones refugiades com a fonts d'informació que implica una falta de rigor periodístic. Com s'ha comentat en el marc teòric, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) recomana als professionals de la informació "comptar amb les persones immigrades com a font informativa" i "garantir especialment a les persones i els col·lectius immigrants el dret a la llibertat d'expressió". De totes les notícies analitzades en què es parlava sobre persones refugiades, només en dues ocasions, un 12,5%, s'utilitzava una persona refugiada com a font d'informació.

Aquesta investigació permet concloure que les informacions sobre les persones refugiades als informatius de TV3 tendeixen a tenir una visió deshumanitzadora. Fins a un 62,5% de les notícies sobre persones refugiades han utilitzat el recurs de les xifres i les estadístiques. L'abús de xifres i estadístiques no només incita a la deshumanització, sinó que crea una visió distanciada i allunyada de la realitat. Darrere de cada persona refugiada (o no) s'hi amaga una història de vida que queda tapada per l'abús de les xifres i les estadístiques.

El discurs que deshumanitza les persones refugiades va més enllà del mal ús de les xifres i les estadístiques. També se centra a referenciar-se a les persones refugiades amb un terme erroni. Això, no només provoca una deshumanització, sinó que també provoca una discriminació a la persona refugiada. És el que succeeix en el 43,8% de les notícies sobre persones refugiades. En aquest 43,8% s'utilitzen mots com 'desplaçat', 'immigrant' o, fins i tot, 'il·legal' per referir-se a les persones refugiades. Com s'ha destacat al marc teòric, la persona que és considerada 'refugiada' té el dret a la llibertat de religió i de moviment, el dret a l'educació, el dret a tenir una feina remunerada i el dret a no ser retornar al seu país d'origen. Són els drets que atorga la Convenció de l'Estatut de Ginebra de 1951. En tots els casos en què no s'utilitza la paraula 'refugiat' o 'refugiada', s'està vulnerant tots els drets que atorga la Convenció de l'Estatut de Ginebra.

Cal destacar l'ús de la paraula 'il·legal' per referir-se a les persones refugiades. Tot i que només s'utilitza la paraula 'il·legal' en el 6,3% de les notícies sobre persones refugiades, s'està practicant un periodisme immoral i no ètic. Com s'ha indicat en el marc teòric, el Codi Deontològic de Catalunya del Col·legi de Periodistes de Catalunya indica que "les persones mai no poden ser il·legals, perquè això suposaria negar a un ésser humà la categoria de subjecte de dret" i afegeix que "l'ús inadequat d'aquest qualificatiu implica menyspreu a la dignitat i la pròpia imatge d'aquestes persones". El mateix indica, també, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya, que recomana "evitar l'ús d'un llenguatge discriminatori o que incorpori prejudicis genèrics en el tractament informatiu de la immigració (il·legal, indocumentat, sense papers)". Tot això forma part del "nou racisme" que descriu Dijk (2005), un racisme

que es promou a través del text i de la paraula i que allunya la relació entre el racisme i la violència.

S'ha observat una tendència a utilitzar imatges sensacionalistes per acompanyar el discurs de les notícies sobre persones refugiades. Succeeix en un 68,8% dels casos. Redondo García (2011) explica que els telenotícies han hagut d'adaptar la programació incloent el sensacionalisme, per tal de no perdre una part de l'audiència que ja estava acostumada al sensacionalisme. Aquesta afirmació encaixa amb els resultats de la investigació sobre l'ús d'imatges sensacionalistes. Les imatges sensacionalistes poden modificar la realitat i tenen l'objectiu de crear un impacte emocional en l'espectador, en cap cas l'objectiu és purament informatiu. En alguns casos, fins i tot, s'han reproduït imatges de persones ferides o que han perdut la vida.

Els informatius de TV3 han utilitzat en diferents ocasions la reproducció d'imatges de persones refugiades. En aquestes imatges s'observa a les persones refugiades al mar mediterrani, al país d'arribada, a camps de refugiats i, fins i tot, en alguns casos s'observa a les persones refugiades ferides o mortes. En tots els casos es reproduïx un missatge discriminatori que incompleix les recomanacions del Consell Audiovisual de Catalunya, que s'han exposat al marc teòric, i que impliquen que "la intimitat i la privadesa són drets universals que s'han d'aplicar amb independència del país d'origen o la condició de les persones que s'hi veuen involucrades" i, també, "no s'haurien d'emetre plans curts de persones ferides o mortes".

Davant les imatges que TV3 emet, en primer pla o en pla curt, de persones refugiades, cal interpretar si existeix, o no, una autorització per a la reproducció d'aquestes imatges. Es pot afirmar que, en cas que no existeixi autorització, TV3 vulnera els drets universals de privacitat i intimitat.

Pel que fa a la reproducció d'imatges de menors d'edat, fins a un 43,8% de les notícies sobre persones refugiades han utilitzat imatges de menors d'edat. Si bé, en general, es té molta cura de la protecció dels menors, aquesta cura no s'ha pogut observar en el tractament de les persones refugiades als informatius de TV3. Així ho destaca també el CAC: "cal tenir una especial cura en el cas dels menors".

Aquest estudi permet concloure que durant l'emissió de notícies dels informatius de TV3 en què s'expliquen els fets dels atemptats terroristes de Barcelona i Cambrils, hi ha un parell de notícies que transmeten un discurs d'islamofòbia. El missatge relaciona alguns autors de diversos atemptats terroristes d'Europa amb persones refugiades que havien demanat asil. És un missatge que reforça negativament el col·lectiu de persones refugiades que esperen rebre asil.

Finalment, les dades analitzades no permeten observar cap diferència en el discurs les notícies emeses sobre les persones refugiades. Les dades no indiquen que el tractament variï en cap direcció després dels atemptats terroristes a Barcelona i Cambrils.

Una de les limitacions d'aquest estudi ha sigut la falta de recursos que haguessin permès ampliar la mostra de notícies sobre persones refugiades als informatius de TV3, que ha esdevingut del 2% de totes les notícies observades. Tot i això, la mostra és prou representativa per justificar, també, que aquest 2% de notícies que parlen de persones refugiades és degut a una falta de preocupació més que una falta de recursos de la investigació. Tot i això, aquest estudi pot servir com a punt de partida per a futurs investigadors que podrien seguir analitzant com evoluciona el tractament informatiu de les persones refugiades.

6.- Bibliografía

- Antequera Mulet, M. (2016). *Treball de fi de grau Autor / a Tutor / a Universitat Autònoma de Barcelona Facultat de Ciències de la Comunicació Full r esum del TFG Universitat Autònoma de Barcelona*. 121.
[https://doi.org/10.1016/S0301-4215\(98\)00025-1](https://doi.org/10.1016/S0301-4215(98)00025-1)
- Care, S., Manthorpe, J., Disorders, O. N., Disorders, G., Watanabe, S., Departamental, C. G., ... Gómez, F. (2000). *IAGG Global Research Network on Health & Ageing Questionnaire for selection process*. 0–2.
<https://doi.org/10.1136/bmj.c3584>.Title
- Cheng, L., Muñoz, C., & Igartua Perosanz, J. J. (2005). La inmigración en la prensa española: aportaciones empíricas y metodológicas desde la teoría del encuadre noticioso. *Migraciones*, 17(17), 143–181. Retrieved from <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=1421160&info=resumen&idoma=SPA>
- Cota Torres, É. (2011). *Rostros De Migración En the New Americans De Rubén Martínez*. 37(2), 29–41.
- Desrues, T. (2010). *Percepciones del Islam y de los musulmanes en los Medios de comunicación en España*. 1–9. Retrieved from <http://digital.csic.es/handle/10261/30745>
- Dijk, T. Van. (2005). Nuevo racismo y noticias. *Inmigración, Género y Espacios Urbanos. Los Retos De*, 33–55. <https://doi.org/10.1117/12.341278>
- Flecha García, R., & Puigvert Mallart, L. (2000). Contra el racismo. *Acciones e Investigaciones Sociales*, (11), 137–163.
- Ibarra, E. (2018). *Cuadernos de Análisis*.

- Marta. (2011). *Facultad De Filosofía Y Letras Departamento De Historia Moderna, Contemporánea Y De América, Periodismo Y Comunicación Audiovisual Y Publicidad*.
- Medinaveitia, E. (n.d.). Inmigración y Medios de Comunicación. *Investigación y Marketing*, 30–34.
- Muriel, C. M., Perosanz, J. J. I., Parra, J. A. O., & Hernández, C. S. (2014). El tratamiento informativo de la inmigración en los medios españoles. Un estudio comparativo de la prensa y televisión. *Perspectivas de La Comunicación*, 1(1), 97–112. Retrieved from <http://publicacionescienciassociales.ufro.cl/index.php/perspectivas/article/view/14>
- Redondo García, M. (2011). Información televisiva y escenificación: la recreación ficcionada en el discurso audiovisual sensacionalista. *La Comunicación Pública, Secuestrada Por El Mercado*, 2, 76–77. Retrieved from http://www.revistalatinacs.org/11SLCS/actas_2011_IICILCS/007_Redondo.pdf
- Rico, A. (2017). *Recensión : Alba Rico , S . (2015). Islamofobia . Nosotros , los otros y el*. 6(2), 207–209.
- Rodrigo, M. (2006). El periodismo ante el reto de la inmigración. In *Medios de comunicación e inmigración*. Retrieved from <http://www.pensamientocritico.org/mediosinmig.pdf>
- San Felipe Frías, L. (2017). *La Cobertura Televisiva De La Crisis De Los Refugiados Encuadras*.
- Xambó, R. (2010). *La inmigración en los medios de comunicación 1*. (2003), 161–171.

7.- Webgrafia

- ACNUR. (2018). *Emergencia en Siria*, disponible a:
<https://www.acnur.org/emergencia-en-siria.html>
- ACNUR. (2018). *Migrantes y refugiados, ¿qué diferencia hay?*, disponible a:
<https://eacnur.org/es/actualidad/noticias/emergencias/migrantes-y-refugiados-que-diferencia-hay-acnur-responde>
- ACNUR. (2019). *La Convención de Ginebra de 1951*, disponible a:
<https://eacnur.org/es/convencion-de-ginebra-de-1951-el-estatuto-de-los-refugiados>
- ACNUR. (2019). *Definició de persones refugiades segons la Convenció de Ginebra sobre l'Estatut dels Refugiats de 1951*, disponible a:
<https://eacnur.org/es/convencion-de-ginebra-de-1951-el-estatuto-de-los-refugiados>
- CAC. (2002). *Recomanacions del Consell de l'Audiovisual de Catalunya sobre el tractament informatiu de la immigració*. Disponible a:
https://www.cac.cat/sites/default/files/migrate/actuacions/CAC_Recomanacions_immigracio.pdf
- CAC. (2018). *Els teletinformatius de TV3, els més plurals*. Disponible a:
<https://www.cac.cat/actualitat/els-teleinformatius-tv3-van-ser-els-que-van-recollir-mes-diversitat-veus-politiques>
- CAC. (2019). *Descripció del CAC*, disponible a:
<https://www.cac.cat/es/descripcion-del-cac>
- CCMA. (2018). *Es dupliquen els refugiats del pla estatal a Catalunya: 495 el 2016, 1.116 el 2017*. Disponible a: <https://www.ccma.cat/324/es-dupliquen-els-refugiats-del-pla-estatal-a-catalunya-495-el-2016-1-116-el-2017/noticia/2835321/>

- CCMA. (2019). *Òrgans de Govern*. Disponible a:
<https://www.ccma.cat/corporatiu/ca/com-funciona/organs-govern/>

- CEAR. (2018). *Informe 2018 de la Comisión Española de Ayuda al Refugiado, "Las personas refugiadas en España y en Europa*, disponible a: <https://www.cear.es/wp-content/uploads/2018/06/Informe-CEAR-2018.pdf>

- CIS. (2016). *Actitudes hacia la inmigración (IX)*. Disponible a:
http://www.cis.es/cis/opencm/ES/1_encuestas/estudios/listaTematico.jsp?tema=82

- CIS. (2017). *Actitudes hacia la inmigración (X)*. Disponible a:
http://www.cis.es/cis/opencm/ES/1_encuestas/estudios/listaTematico.jsp?tema=82

- Codi Deontològic: (2016). *Declaració de principis de la professió periodística a Catalunya*, disponible a: <https://www.periodistes.cat/codi-deontologic>

- Col·legi de Periodistes. (2019). *Codi Deontològic*, disponible a: <https://www.periodistes.cat/codi-deontologic>

- Consell Europeu. (2016). *Declaración UE-Turquía, 18 de marzo de 2016*. Disponible a: <https://www.consilium.europa.eu/es/press/press-releases/2016/03/18/eu-turkey-statement/>

- Crític. (2016). *Per què l'acord contra els refugiats UE-Turquia és una vergonya*. Disponible a: <http://www.elcritic.cat/mon/perque-acord-contra-els-refugiats-ue-turquia-es-una-vergonya-8674>

- Diari Ara. (2017). *Tot el que sabem sobre els atemptats de Barcelona i Cambrils*. Diari Ara. Disponible a https://www.ara.cat/societat/que-dels-atacs-terroristes-Catalunya_0_1853214733.html

- Diari Ara. (2017). *TV3, la cadena més respectuosa amb les víctimes de l'atemptat de Barcelona, segons el CAC*. Disponible a: https://www.ara.cat/media/TV3-respectuosa-latemptat-Barcelona-CAC_0_1871812967.html

- DIEC. (2019). *Definició de 'refugiat'*, disponible a: <http://mdlc.iec.cat/results.asp?txtEntrada=refugiats&operEntrada=0>

- DIEC. (2019). *Definició de 'sensacionalisme'*, disponible a: <https://dlc.iec.cat/results.asp?txtEntrada=sensacionalisme&operEntrada=0>

- El Mundo. (2015). *Un pasaporte sirio que deja muchas dudas*, disponible a: <https://www.elmundo.es/internacional/2015/11/14/56472924268e3eec038b461d.html>

- El País. (2015). *Un pasaporte sirio que deja muchas dudas*. disponible a: https://elpais.com/internacional/2015/11/15/actualidad/1447612537_085338.html

- El Periódico. (2015). *El pasaporte sirio hallado en el cadáver de uno de los terroristas pertenece a un inmigrante que se registró en Grecia*, disponible a: <https://www.elperiodico.com/es/internacional/20151114/atentado-en-paris-encuentran-pasaporte-sirio-en-uno-de-los-terroristas-4672341>

- IDESCAT. (2017). *Repartiment de la audiència de televisió per canals a Catalunya*, disponible a: <https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=774&lang=es&t=2017>

- IDESCAT. (2018). *Repartiment de la audiència de televisió per canals a Catalunya*, disponible a:
<https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=774&lang=es>

- RAE. (2019). *Definició d"“impresió”*, disponible a:
<https://dle.rae.es/?id=L6IME04>

- RAE. (2019). *Definició d"“emoció”*, disponible a:
<https://dle.rae.es/?id=EjXP0mU>

- RAE. (2019). *Definició de “sensació”*, disponible a:
<https://dle.rae.es/?id=XZycQhx>

- RAE. (2019). *Definició de “sensacionalisme”*, disponible a:
<https://dle.rae.es/srv/search?m=30&w=sensacionalismo>

- R. Gràcia. (2018). *Siria: la guerra que començo con un grafiti. El Periódico*, disponible a:
<https://www.elperiodico.com/es/internacional/20160311/siria-las-cinco-etapas-de-los-cinco-anos-de-guerra-4964152>

- IOM. (2017). *Se contabilizan 16.775 llegadas y 485 muertes en el Mediterráneo*, disponible a: <https://www.iom.int/es/news/se-contabilizan-16775-llegadas-y-485-muertes-en-el-mediterraneo>

- UNICEF. (2018). *7 años de guerra en Siria: 2017 fue el año en el que mataron a más niños desde que començo el conflicto en Siria*, disponible a: <https://www.unicef.org/argentina/comunicados-prensa/7-años-de-guerra-en-siria-2017-fue-el-año-en-el-que-mataron-más-niños-desde-que>

- FAPE. (1993). *Federación de Asociaciones de Periodistas Españoles*. Obtingut de Codi Deontològic, disponible a: <http://fape.es/home/codigo-deontologico/>

8.- Annexes

Llistat de totes les notícies sobre refugiats

Notícia 1 (dimarts, 20 de juny)

Si ahir l'ONU advertia que s'havia arribat a un record històric de més de 65 M de desplaçats, avui noves imatges de la costa de Líbia ens recorden els costos d'aquests moviments de persones. 4 cadàvers més recuperats a les platges de Tajura, Líbia. Poc abans, la Maria Italiana havia rescatat a alta mar, però també prop de les costes Líbies, més de 800 de supervivents en 6 operacions diferents. En el que va d'any, s'han recuperat només al Mediterrani 600 cadàvers, 1600 cadàvers.

Notícia 2 (dimarts, 20 de juny)

PLATÓ: entre els desplaçats hi ha els refugiats, les persones que fugen de la persecució i la guerra i que busquen acolliment i la seguretat d'altres països. La xifra que dona l'ONU en el dia mundial de les persones refugiades, que és avui, és de 22,5 milions de refugiats. Malgrat que sovint ocupen el centre del debat polític europeu, el gruix de refugiats i també els territoris acollidors no són Europa. Síria encapçala la llista de països d'on surten els refugiats, ja són 5,5 milions els que hi ha fugit, segueixen l'Afganistan, el Sudan del Sud també el Sudan i, finalment, la República Democràtica del Congo, al continent africà. Països marcats per la violència, i si mirem ara els països acollidors, la proximitat amb els països amb conflicte és el factor que es converteix en terra de refugiats. Turquia, a tocar de Síria, acull gairebé 3 milions de refugiats. Segueix el Pakistan amb 1,4 milions, segueixen també a Líban, l'Iran i Uganda, però no tothom arriba a destí, moltes persones es queden pel camí, a vegades al Mediterrani, per evitar-ho, l'ONG PRO ACTIVA OPEN ARMS disposa d'un nou Vaixell.

PORT DE CORUNYA: Aquest és, a partir d'avui, el vaixell insigne de l'organització humanitària PRO ACTIVA OPEN ARMS, i per això li han posat el seu nom, els hi ha cedit la naviera basca, i fins fa poc era un remolcador dedicat a tasques de salvament en alta mar. De fet, durant més de 40 anys ha rescatat embarcacions que necessitaven assistència. Ara, comença una nova etapa, anirà al Mediterrani central on juntament amb el golf azzurro es dedicarà a auxiliar persones en risc de naufragi.

OSCAR CAMPS (Director Proactiva Open Arms): Protegir-los, cuidar-los, alimentar-los i transportar-los a terra/port segur és el que ens germanitzarà aquesta embarcació i la que tenim ja al mar, les dues.

ANDREU RUL-LAN (Cap de Flota del vaixell Open Arms): hem notat que aquest any arriben pitjor, és a dir, les dones venen destrossades, violades, agredides, de totes les maneres que us pugueu imaginar. Els homes a vegades venen, fins i tot, amb trets per intentar defensar... Disparen contra ells, els torturen.

PERIODISTA (veu en off): han calgut 6 mesos i 600.000 € per readaptar la nau per la seva nova feina. Diumenge, ja salten cap a Malta i d'allà, a aigües internacionals al nord de les costes de Líbia, on des de fa 1 any ja han salvat la vida a més de 20.000 persones.

Notícia 3 (dimarts, 20 de juny)

ELS REFUGIATS ROBEN LA FEINA DELS LOCALS: no és el cas. Com abans de la crisi de refugiats, els sirians continuen ocupant els llocs de treball que en general els libanesos no volen desenvolupar.

NASSER YASSIM (director Institut Issam Fares): Ells ja estaven treballant en la construcció, l'agricultura, en serveis generals... el 77% dels refugiats ocupa aquests sectors.

ELS SIRIANS EMPOBREIXEN EL LIBAN: les dades no ho diuen. El més d'un milió de refugiats són consumidors. Per exemple, cada mes, només amb menjar i via ajudes, es gasten 22 milions de dòlars en 500 establiments locals.

NASSER YASSIM (director Institut Issam Fares): Gairebé un 85%, o una mica menys, dels refugiats viu en habitatges de lloguer. No viuen en camps, com potser es veu als mitjans. Paguen un milió de dòlars per dia en conjunt.

ELS REFUGIATS COMPORTEM INSEGURETAT: és un dels mites més estesos, però menys demostrats. El motiu pel qual es detenen més sirians és perquè no tenen els papers en regla.

NASSER YASSIM (director Institut Issam Fares): les estadístiques de la policia d'immigració mostren que els crims comesos pels sirians han caigut després de la crisi.

SI SE'LS TRACTA BÉ, ELS SIRIANS VOLDRAN QUEDAR-SE: és un temor instaurat en el govern libanès, però totalment infundat. Segons les estadístiques, un 96% dels refugiats vol tornar al seu país.

NASSER YASSIM (director Institut Issam Fares): el 80% dels sirians al Líban són dones i nens. Volen tornar amb les seves famílies, al seu lloc d'origen... Però ho volen fer amb seguretat i amb dignitat.

PERIODISTA TXELL FEIXAS (a Beirut): El Líban conuiu com pot i de fet ho està fent de forma bastant continguda més d'1 milió de sirians, però cal recordar que països com espanya només ha acollit un 7% dels 17.300 refugiats a què s'havia compromès.

Notícia 4 (dimarts, 20 de juny)

La Generalitat pressiona al govern espanyol perquè assumeixi d'una vegada l'acollida de refugiats. Ho ha fet a través de dues cartes a les quals ha tingut accés TV3. Una del conseller Romeva, enviada al ministre d'exteriors, i una altra de la consellera Dolors Bassa a la ministra de Treball. Romeva insisteix que la crisi humanitària i del Mediterrani és intolerable i que els estats de la Unió han d'assumir els compromisos per acollir els refugiats. Un compromís que la generalitat acceptar plenament i pel qual està preparada.

Notícia 5 (dimarts, 20 de juny)

PLATÓ: guerres com la de Síria són les que provoquen més refugiats. Avui hem pogut parlar amb metges i infermeres catalans que han estat als camps de Grècia on han ates unes 12.000 persones. Avui, dia mundial del refugiat, fan balanç.

JOSEP ANTON (metge): sóc pediatra de l'Hospital Sant Joan de Déu i el mes de novembre vaig estar a l'illa de Kyos, nosaltres ateníem a molts nens, hi havia 3.000 refugiats i el 40% eren nens. Tots els nens del camp no tenien les necessitats bàsiques cobertes. No anaven a les escoles, no tenien sanitat, no tenien vacunes, no tenien una alimentació correcta i estaven passant els millors temps de la seva vida tirant pedres. SENSACIONS SOBRE EL TERRENY: la primera sensació que tens quan entres a un camp, és que entres a un camp de concertació. I dius mare meva, aquesta gent ha passat una guerra i una barbaria i segueixen vivint una barbàrie. I és molt frustrant. I no només he fet de pediatra, he fet d'infermer, treballador social, de psicòleg... SOBRE LA CRISI HUMANITÀRIA: el somriure dels nens em cridava molt l'atenció, i tot el dia estaven somrient. I TORNARIES?: sí, i tant de bo podem acollir aquesta gent com realment es mereix.

CARMEN HERRANZ (infermera CAP CASANOVA): sóc infermera, vam anar un equip de metge i infermeria d'atenció primària, vam fer una atenció més de prevenció. Vam fer un taller d'educació d'higiene bucodental amb nens. SENSACIONS SOBRE LA SANITAT: jo crec que el seu sistema de salut és precari i es troba ara amb una població no autòctona, afegint a més a més, que no saben com gestionar. HI TORNARIES?: Crec que és necessari i tornaria, tornaria una altra vegada a fer-ho, perquè crec que fem falta allà.

ARTURO HUERTA (metge Urgències Clínic): Sóc metge, degut a un brot de tuberculosi que hi havia a l'illa, es va derivar tots aquests pacients a l'hospital i se'n va encomanar aquesta tasca. SOBRE LA SEVA TASCA: jo abans havia fet operació internacional en desastres naturals. L'huracà Catrina, Rita a Estats Units, etc. Jo no m'havia trobat mai una crisi humanitària tant greu. I TORNARIES?: jo crec que tornaria, però amb els ulls tancats, perquè jo crec que es necessita.

Notícia 6 (dijous, 6 de juliol)

PLATÓ: Amnistia Internacional ha fet públic un informe on acusa la UE d'empitjorar les condicions de vida dels refugiats, que miren d'arribar a Europa creuant el Mediterrani des de Líbia. En concret, des que va començar l'any, aquesta ONG dóna per bona la xifra que des de Líbia han sortit 75.452 persones, d'aquestes, segons el ministeri de l'interior italià, 73.380 han estat rescatades, la resta, 2072, han mort. Una situació que segons Amnistia Internacional es complica per l'actitud de la Unió Europea.

PERIODISTA (veu en off): Amnistia Internacional assegura que la política de Brussel·les, que té com a gran objectiu, frenar la sortida de vaixells de Líbia, controlar la zona i retornar els migrants a territori libí el que fa és empitjorar la situació de les persones que volen arribar a Europa. L'ONG centra part de les seves crítiques en els programes d'entrenament de guardacostes i en la cooperació entre Europa i el govern Libi, bé, un dels governs libis, en aquest cas el reconegut internacionalment. Efectius dels guardacostes entrenats per a Europa i a Europa han arribat a disparar contra els vaixells de les ONG. Lluny d'ajudar, sovint afegeixen tensió i violència al mar.

IVERNA MCGOWAN (Directora per la UE d'Amnistia Internacional): Amb l'ús del servei de guardacostes de Líbia i amb aquesta vocació de només voler aturar la gent no veiem que hi hagi una reducció de les sortides. Al contrari, la situació empitjora.

PERIODISTA (veu en off): El paper que la Unió Europea atorga a Líbia, però, no s'acaba al mar. Els guardacostes tenen la missió de conduir les persones interceptades a terra. Això vol dir retornar-les a un estat fallit. Un forat negre de drets. Una terra on nedren la violència i l'arbitrarietat.

IVERNA MCGOWAN (Directora per la UE d'Amnistia Internacional): Sabem que la gent que és retornada a Líbia són enviats de nou a centres de detenció il·legals, on hi ha tortures, violacions i altres abusos inimaginables.

PERIODISTA (veu en off): L'informe d'Amnistia es titula "la tempesta perfecta", pels refugiats, el pas per l'infern libi és un peatge que assumeixen per arribar a Europa, però Europa externalitza, en aquest infern libi, la seva contenció.

Notícia 7 (dijous, 6 de juliol)

Per la seva proximitat a Itàlia, s'ha transformat ja en el principal país cap a l'Europa dels migrants i refugiats. Líbia és un país amb una extensió més de tres vegades la d'Espanya, immers en el caos des de la caiguda del coronel Gaddafi, ara fa 6 anys. El conflicte, sense un nombre de baixes contrastat ha fet un nou gir les últimes hores. La segona ciutat del país, Bengasi, ha estat conquerida pel general rebel Califa Haftar. Les seves forces controlen ja més del 60% del país. Per contra, Trípoli és la controlada pel govern internacionalment reconegut i la zona dels Tuaregs. Ara els rebels es preparen per assetjar la capital, que està en mans del govern.

PERIODISTA (veu en off): Districte de Bengasi, Líbia. L'artilleria mecanitzada i la infanteria de Líbia. L'artilleria mecanitzada i la infanteria de l'exèrcit nacional Libi, comandat pel general rebel Califa Haftar, netejava ahir els últims reductes controlats per altres milícies rebels en aquest barri costaner que se'l resistia. Era qüestió d'hores que Califa dones per conquerida completament la segona ciutat de Líbia, després de 3 anys de setge en què va batejar com operació dignitat. Dura. Letal. Ha reconegut 5000 baixes pròpies. Les de l'enemic ni es compten. Amb la posta de sol, la benvinguda al nou home fort de la ciutat i probablement del país si aconsegueix avançar, com ha anunciat, fins a la capital de Trípoli, on trontolla el govern internacionalment reconegut, és a dir per l'ONU i occident. Califa Haftar, antic comandant de l'assassinat coronel Gaddafi, fins que va marxar a l'exili, té el suport de grups islamistes locals i a nivell internacional de Rússia i Egipte. És enemic jurat d'Estat Islàmic.

CALIFA HAFTAR (cap de l'exèrcit nacional Libi): L'exèrcit àrab libi felicita el poble libi de tot el país i estén les situacions als nostres soldats i a totes les forces que ens donen suport. També estem sincerament agraïts i apreciem els països amics i germans pel suport i per haver-nos fet costat.

PERIODISTA (veu en off): Haftar i els seus aliats ja controlen més del 60% de Líbia, incloent l'est, el sud del país, i diversos ports petrolers de la costa al nord i una zona prop de Trípoli, des d'on es prepara per posar en escac el govern formal. Líbia està immers en el caos i en la guerra civil a diverses bandes des de la caiguda del coronel Gadafi fa 6 anys.

Notícia 8 (dijous, 8 de juliol)

i polèmica, perquè en una cimera europea el ministre d'interior espanyol acusa les ONG que rescaten els immigrants i refugiats al Mediterrani, de col·laborar indirectament amb el tràfic de persones.

PERIODISTA (veu en off): els ministres de l'interior de la Unió Europea gairebé estan d'acord en moure la barrera contra la immigració. La idea és desplaçar-la del mar a terra i impedir l'embarcament d'immigrants a base de reforçar la seguretat dels països trampolí, especialment Líbia. En aquesta equació no figuren les organitzacions humanitàries que salven vides en alta mar, el ministre de l'interior espanyol ha arribat a insinuar que les ONGS col·laboren de manera indirecta amb el tràfic d'éssers humans.

JUAN IGNACIO ZOIDO (ministre de l'interior): hay que concienciar a las ONG que se está para ayudar, y no se está para favorecer o potenciar inmigración irregular.

PERIODISTA (veu en off): Segons aquesta interpretació, les màfies locals s'animen a embarcar cada cop més immigrants, convençudes que els passatgers seran rescatats en alta mar i traslladats a territori de la Unió. Les organitzacions implicades han replicat les insinuacions del ministre espanyol, qualificades com a indignants i vergonyoses.

OSCAR CAMPS (fundador Proactiva Open Arms): l'únic que queda i és el que no diuen, que serà que ens volen fora de la zona d'on s'ofeguen. Potser ens volen ben lluny i no volen uns testimonis tant incòmodes com nosaltres. Jo invito al ministre Zoido, a veure si vol gaudir amb nosaltres una setmaneta a primera línia per poder veure i opinar ell mateix sobre el que fan les ONG i com faciliten aquesta crida que diuen ells.

PERIODISTA (veu en off): de passada també li recorda al govern espanyol que es va comprometre a rebre 17000 refugiats polítics i que només n'ha acollit 2000.

Notícia 9 (dissabte, 22 de juliol)

La guerra no ha traspassat el Líban, però després de més de 6 anys, el conflicte siríà s'ha convertit en un afer global amb la intervenció directa de Rússia, l'Iran, Turquia i els Estats Units. I sobre el terreny, mig milió de morts i mig país desplaçat o refugiat, dels seus testimonis, més enllà de la tirania d'interessos n'ha sortit un llibre: "País en flames".

PERIODISTA (veu en off): Dos autors d'origen siríà van cap a la presentació del seu llibre "País en flames". Ensenya, com cap altre, el nucli del conflicte siríà a través de testimonis de primera mà, i a qui serveix per amagar la cara de la co-autora, encara té massa família a Damasc per mostrar-se i parlar. Les flames sirianes de fa 6 anys cremen ara les nostres ciutats a cop d'atemptats. Era evitable, diuen, però els interessos van prevaldre els 2 primers anys crítics en què Bashar Al Asad estava tocat de mort.

ROBIN YASSIN-KASSAB (analista de Síria): Per a Occident sembla més fàcil tractar amb un sol home. Si tractes amb un sol home, amb un dictador, el pots subornar o el pots amenaçar. I et donarà el que vulguis. Si tractes amb una societat antidemocràtica és molt més complicat, més difícil, perquè el poble no acceptarà certes coses. Es queixarà. Potser no voldrà bases militars, potser no voldrà fer la pau amb Israel.

PERIODISTA (veu en off): si la invasió de l'Iraq va obrir la caixa dels trons d'aquests últims 14 anys de sang i foc, les guerres sirianes han estat el camp de batalla on s'ha forjat l'internacionalisme jihadista.

ROBIN YASSIN-KASSAB (analista de Síria): Les dictadures del món àrab han fracassat a nivell educatiu, social, cultural i polític per oferir cap esperança als seus pobles en aquest món. Penso que Nusra, Al-Qaeda i Estat Islàmic són el símptoma d'una ideologia perversa que s'està escampant pel món musulmà i Occident.

PERIODISTA (veu en off): Robin aldella un nom fictici. Creuen que la contra revolució àrab actual portarà més patiment allà i aquí, però que res tornarà a ser com abans del 2011. L'ansia de canvi va arribar per quedar-se.

Notícia 10 (dissabte, 5 d'agost)

El Líban és amb Turquia el país que acull més refugiats sirians, al voltant d'un milió i mig. I a les condicions de vida més que precàries s'hi afegeix que molts d'ells no tenen lloc tampoc per ser enterrats, alguns pobles al·leguen que no tenen prou espai i pluriferen els cementiris il·legals. I una imatge que s'ha fet viral ha ajudat a fer visible aquest problema.

PERIODISTA TXELL FEIXAS (veu en off): aquestes imatges s'han fet viral, una dona libanesa obre la tomba del seu propi fill per enterrar-hi el cos d'un membre sirian que no coneixia. L'infant, de dos anys, va morir en un incendi en un camp de refugiats i els pobles del voltant van rebutjar enterrar-lo als seus cementiris. Visitem la protagonista d'aquestes fotografies a casa seva, on cuida temporalment els dos germans dels refugiats a qui va donar sepultura, encara impactada per la repercussió mediàtica del seu gest, ens explica per què ho va fer.

SOUBHIA al-FAYYAD: Ho vaig fer per raons humanitàries. Els sirians, com a refugiats, no tenen lloc per ser enterrats. Els libanesos no els ho deixen fer.

PERIODISTA TXELL FEIXAS (veu en off): El Líban acull prop d'un milió i mig de refugiats sirians que han anat arribant des del 2012 fugint de la guerra. Les ONGs locals calculen que cada any en moren uns 10.000, famílies que sense contactes ni recursos han de buscar alternatives per enterrar els seus. Encara que siguin il·legals, com és el cas.

WAEL: El meu oncle va morir d'una malaltia i no sabíem què fer, perquè som nous aquí. Joves libanesos del poble van venir a ajudar-nos. Vam agafar el cos i el vam enterrar en unes terres.

PERIODISTA TXELL FEIXAS (veu en off): El lloc que els van aconsellar és aquest, terres abandonades del ministeri d'agricultura convertides en un cementiri improvisat i ara prohibit pel govern libanès que ha vist com s'instal·laven unes 500 tombes. El xic (Haitham Taimey) d'aquesta comunitat rebutja que els libanesos no vulguin enterrar refugiats sirians per motius racistes.

HAITHAM TAIMEY (xeic): Hi ha altres raons, com ara que en alguns pobles no hi ha lloc ni per enterrar ni als mateixos libanesos. En altres, enterren els sirians que hi resideixen, però no els que fa poc que han arribat.

PERIODISTA TXELL FEIXAS (veu en off): es justifica al·legant que alguns pobles com el seu han ampliat els cementiris, però que no és suficient, i admet que cal afegir espais dignes per no afegir més patiment a aquestes famílies.

HAITHAM TAIMEY (xeic): D'aquí un parell d'anys, si algú vol visitar un familiar enterrat aquí, no podrà reconèixer la tomba per falta de manteniment. És una altra situació dolorosa per als refugiats sirians.

PERIODISTA TXELL FEIXAS (veu en off): El problema s'agreuja com més ens acostem a les ciutats, com a la capital de Líban on hi malviuen milers de sirians.

PERIODISTA TXELL FEIXAS (cementiri a Beirut): Llocs com aquests, un cementiri a Beirut, són del tot inaccessibles per als refugiats. Enterrar-hi un dels seus familiars pot arribar a costar fins a 7000 dòlars. El preu, per tant, és un altre obstacle per a molts sirians. Situacions molt delicades a què sovint, moltes vegades, només poden donar solució iniciatives individuals. Txell Feixas, TV3, Beirut.

Notícia 11 (divendres, 11 d'agost)

PLATÓ: els expliquem ara un rescat molt particular. Un vaixell alemany que ajuda a rescatar immigrants del mediterrani central ha anat a ajudar aquest altre vaixell, el C-STAR perquè la guàrdia costanera italiana els havia dit que tenien dificultats en un motor, la peculiaritat és que el C-STAR navega aquests dies prop de les costes de Líbia, no per ajudar precisament, sinó per molestar i increpar les ONG que hi ajuden. Tenen per lema “defensem Europa”, es finança per les xarxes i mantenen un discurs clarament xenòfob i antiimmigració, però quan el vaixell alemany ha arribat on eren, la tripulació del C-STAR els ha dit que no els calia ajuda.

Notícia 12 (divendres, 11 d'agost)

PLATÓ: Dos anys després de la gran crisi migratòria generada per la guerra de Síria, la Unió Europea no ha trobat encara una solució consensuada, mentre alguns països de l'est alcen tanques, com ara Alemanya, han decidit acollir amb garanties tots els que puguin ser considerats refugiats. Angela Merkel ha acceptat avui la nova proposta de l'ACNUR per desencallar aquesta situació, una quota de 40.000 refugiats anuals a repartir entre els 28, una xifra que consideren totalment assumible per un continent amb 500 milions de persones.

FILIPPO GRANDI (alt comissionat de l'ONU per als Refugiats): La Unió Europea està debatent actualment quants refugiats vol reubicar l'any que ve. La proposta d'ACNUR és doblar el nivell actual. Dels menys de 20.000 actuals per any a 40.000 anuals. Especialment de les àrees més sensibles.

Notícia 13 (dimecres, 23 d'agost)

Els refugiats que fugen de la guerra de Síria i de l'Iraq cap a Europa opten ara també per una nova ruta. És la que uneix Turquia i Romania pel mar negre. Un dels ports de sortida és a Zonguldak i això està la riba turca i és l'arribada als voltants de Constança, a Romania. De la resta de rutes que també hi ha a l'anomenada Ruta Oriental és relativament poc utilitzada des que la Unió Europea va acordar amb Turquia el seu control. Una altra ruta, la central, és la més perillosa, tant per les amenaces que hi ha a la sortida al Magreb i a Sahel, com també per la durada de la travessa fins a Itàlia. I la tercera ruta, la que porta a Espanya és la menys freqüentada pel control i la seguretat que hi ha desplegats. Des de Romania s'assegura que el mar negre es pot convertir en l'alternativa al Mediterrani.

PERIODISTA (veu en off): Els guardacostes romanesos es van trobar de nit amb aquest vaixell de pesca, hi viatjaven 70 persones refugiades de Síria i l'Iraq. 35 homes, 12 dones i 23 menors. Ja amb llum de dia el vaixell el van escortar fins a Mangàlia, al sud de la costa romanesa a tocar de Bulgària.

IOAN ALBU (perfecte regió de Constança): A dos quarts i mig d'onze de la nit, els guardacostes han interceptat aquest vaixell, amb 70 migrants que entraven de forma irregular i que hem traslladat fins aquí.

PERIODISTA (veu en off): la policia va detenir 2 tripulants turcs, sospitosos de tràfic de persones. Fa una setmana, els guardacostes van aturar també un vaixell de pesca amb 69 refugiats iraquians i van detenir els suposats membres de la xarxa de traficants. Un ciutadà xipriota i un búlgar. Feia més de 4 anys que no s'havia interceptat cap vaixell amb refugiats a la costa romanesa. Tot i que no ho identifica encara com una nova ruta, FRONTEX, l'agència de fronteres de la Unió Europea, constata els nous moviments. El govern romanès tem que les dificultats que presenten les rutes considerades habituals facin sorgir la nova via al mar negre. Des de començament d'any gairebé 120.000 persones han arribat a Gràcia, Itàlia i Espanya travessant la mediterrània des del pròxim orient i el nord d'Àfrica. Almenys 2.400 hi ha deixat la vida.

Notícia 14 (dilluns, 18 de setembre)

PLATÓ: A la costa de Palamós s'ha pogut veure el vaixell del moviment xenòfob "Defend Europe", l'embarcació ha intentat atracar al port, però les autoritats no ho han permès. Mercè Sibina, en principi, no pot entrar ni a Palamós ni a cap altre port català?

PERIODISTA MERCÈ SIBINA (a Palamós, connexió en directe): Exacte, el govern català no autoritza amarrar el vaixell *fletat* per una organització d'ultradreta que impedeix el rascat de refugiats. Ni aquí al port de Palamós ni en 45 ports catalans, tampoc el port de Tarragona ni de Barcelona que són de titularitat estatal. El C-STAR va demanar autorització per amarrar ahir al migdia aquí a Palamós, en saber-ho, diverses entitats antiracistes van venir fins aquí per seguiment els moviments de la nau i aquest vaixell aquí continua, el podeu veure, que és aquell punt negre que hi ha allà a l'horitzó. És a unes dues milles, el vaixell té uns 40 metres d'eslora i està com diuen els entesos que està aguantant la posició i no es mou. Hem parlat amb el secretari de mobilitat, Ricard Font, ell assegura que aquest vaixell no pot amarrar aquí a Palamós perquè no compleix normes i perquè tampoc no respecta els Drets Humans. El govern espanyol també va assegurar el juliol passat que el C-STAR no pot amarrar en cap port espanyol.

Notícia 15 (dilluns, 18 de setembre)

PLATÓ: L'incompliment del govern espanyol d'acollir 17.000 refugiats podria arribar als Tribunals. El primer pas l'ha fet avui OXFAM INTERMÓN que ha denunciat davant de la Comissió Europea la falta de compromís d'Espanya en donar asil.

PERIODISTA (veu en off): Falten pocs dies perquè s'acabi el termini que tenia l'estat espanyol per complir el seu compromís d'acollir refugiats. N'havia d'acollir més de 17.000, han arribat uns 2.000. El dia 26 s'acaba aquest termini i si no es fa res, Espanya ja no tindria cap obligació de portar refugiats. Per evitar-ho, INTERMÓN ha presentat dues demandes per assegurar que la Comissió Europea intervé.

FRANCESC MATEU (director OXFAM INTERMÓN): Si la Comissió Europea intervé com ha intervingut amb Hongria, Polònia i Txèquia, podrem continuar l'acció judicial per exigir al govern espanyol que compleixi.

PERIODISTA (veu en off): De fet, en el rànquing d'acollida de refugiats, Espanya se situa en una de les últimes posicions. Mentre d'altres països han acollit entre un 90 i un 20% de les persones a què s'havien compromès, l'estat espanyol no arriba ni al 15%.

FRANCESC MATEU (director OXFAM INTERMÓN): l'acollida europea als refugiats ha estat pobre, l'acollida dels espanyols als refugiats ha estat pobríssima.

PERIODISTA (veu en off): Des d'INTERMÓN recorden que darrere de la fredor de les estadístiques, hi continua havent persones.

FRANCESC MATEU (director OXFAM INTERMÓN): aquestes persones estan en moltíssimes situacions, cap d'elles agradable. Són gent que venia aquí per tenir una situació brutal, esperant trobar aquí uns mínims i molts d'ells estan amb unes condicions indignes, especialment a Grècia o els que estan pel camí, igualment.

PERIODISTA (veu en off): a Catalunya, fins avui, han arribat 214 refugiats.

Notícia 16 (dimarts, 26 de setembre)

PLATÓ: Avui es tanca el termini de dos anys que la Unió Europea es va donar per acollir persones refugiades i contribuir a pal·liar el drama de centenars de milers de persones que fugien de la guerra i la persecució. I els resultats no són precisament encoratjadors, gairebé cap país no ha complert. Un cop d'ull a les xifres. Inicialment la suma de compromisos obligava a real·lotjar 160.000 persones, però la comptabilitat final de la Comissió Europea, que se centra en refugiats de Grècia i Itàlia, els ha deixat en poc més de 98.000, i només n'han arribat 29.000. Només la petita Malta ha complert amb escreix, aquí ho veuran. Ha acollit més refugiats dels 131 a què es va comprometre inicialment. A l'altre costat tenim Polònia i Hongria, per exemple, els països, els grans opositors a aquest pla i també els grans incomplidors, podríem dir, perquè no han acollit ningú. Espanya s'havia compromès inicialment a acollir 16.000 persones, aquí ho tenen, però el compromís en ferm és de 9.300 i la realitat és que només han arribat 1.297. Tampoc els grans països han complert, però mentre que Alemanya ha acollit més de la meitat dels refugiats a què es va comprometre, França no supera un terç de la seva promesa. Un fracàs europeu podem dir en tota regla que la Comissió mira de mitigar amb malabarismes numèrics, Xavier Coral.

XAVIER CORAL (connexió en directe des de Brussel·les): Sí, l'argument de la Comissió és que en aquests dos anys ha calgut recalcular el número de persones que tenien dret a asil, i que dels 160.000 inicials, s'ha acabat passat a només 40.000, la majoria dels quals ja han estat reubicats i, per tant, consideren que el programa ha estat directament un èxit. Asseguren que tots els que fins avui hagin demanat asil i compleixin els requisits necessaris seran reubicats, els que ho facin a partir de demà, diuen que ja ho estudiaran. Cap crítica als estats que no han complert amb els seus compromisos i que són pràcticament tots. Només posen l'accent amb els dos que no n'han volgut acollir cap ni un, que són Polònia i Hongria, de totes maneres fa mesos que estan amenaçant en castigar-los i fins ara no han concretat res.

PERIODISTA (veu en off): avui fa dos anys la situació a Grècia i Itàlia era desesperada, la pressió sobre la Unió Europea perquè actués es va traduir en un acord ambiciós. Els estats membres es comprometien a repartir-se 160.000 refugiats. Han passat dos anys i l'objectiu no s'ha complert ni de bon tros. Com ho valora la Comissió Europea?

MARGARITIS SCHINAS (portaveu Comissió Europea): Ho considerem un èxit. Tenint en compte les mesures possibles i el context de dificultats, és un èxit.

PERIODISTA (veu en off): un èxit difícil d'explicar, tenint en compte les xifres, però és que la clau del seu triomfalisme està justament amb les xifres. Segons la Comissió en aquests dos anys s'ha assignat l'acord amb Turquia que conté les persones que volen entrar a Europa i ha baixat en picat l'arribada de refugiats a Grècia i Itàlia, per tant, ha calgut un nou càlcul. Ara considera que només són 40.000 els refugiats que compleixen els criteris, i com que a hores d'ara se n'han reubicat gairebé 30.000, només en queden 10.000 que seran reubicats, diuen, aviat. Hi ha un altre element que segons la Comissió cal tenir en compte i és que segons ells, en els últims temps, els immigrants que arriben són econòmics i no compleixen els criteris per demanar asil com els refugiats. Ho veuen completament diferent les ONG i la majoria de partits al Parlament Europeu que critiquen durament l'actitud passiva dels estats i exigeixen a la Comissió que actuï contra els que no compleixen els seus compromisos, o sigui, contra tots menys Malta. Una vegada més Europa va a remolc de la realitat.

XAVIER CORAL (connexió en directe des de Brussel·les): i la realitat és que encara hi ha milers de persones atrapades a Grècia i a Itàlia esperant que s'accepti les seves peticions d'asil, hem parlat amb un d'aquests refugiats, un sirià que fa més d'un any i mig que espera una resposta en un camp d'acollida de Grècia, aquesta seria la creu. La cara, són tots aquells refugiats que sí han estat reubicats, per exemple, a Catalunya i que ja han començat a refer la seva vida.

PERIODISTA (veu en off): fa un any i mig que va arribar a Grècia des de Síria, amb les seves filles. La mare es va poder escapar abans de la guerra i fa temps que és a Alemanya. Han demanat el re-agrupament, però els tràmits continuen encallats i la família ha de viure separada.

NIDAL ALHRFOUCH (refugiat sirià): Les nenes abracen el mòbil i li fan petons quan hi veuen a la seva mare.

PERIODISTA (veu en off): les nenes van a una escola que ha muntat un grup de voluntaris catalans, hi fan classes i organitzen activitats per les famílies. Volen ajudar els refugiats a passar el temps i aguantar l'espera.

LOURDES TELLO (voluntària Open Cultural Center): la mayoría de ellos están esperando dos años. Y luego hay un gran porcentaje de gente que no van a salir de Grecia, que se van a quedar a vivir en Grecia.

MAX ROURES (voluntari Open Cultural Center): quan portes un any , un any i mig en un país en què no parles l'idioma, en el que estàs vivint una situació molt precària, la gent entra en un estat depressiu i bastant pessimista.

PERIODISTA (veu en off): el Mohammed ha tingut més sort, va passar un temps en un camp de refugiats, però des de l'agost viu amb el seu germà i dos amics en un pis de Manresa. A Síria treballava de traductor i de professor de castellà, ara que ja té permís de treball, voldria trobar aquí una feina semblant.

MOHAMMED el-GAZAWI (refugiat sirià): estamos buscando cada día por internet y muchos sitios para encontrar Trabajo.

PERIODISTA (veu en off): és dels pocs que han arribat amb la quota de refugiats compromesa pel govern espanyol. Va aterrar al desembre, s'ha passat 6 mesos acollit per la Creu Roja a l'Alberg de Berga i, des de Catalunya, reivindica l'acollida.

MOHAMMED el-GAZAWI (refugiat sirià): les he pedido que traigan los refugiados a Catalunya.

PERIODISTA (veu en off): el camí és ple d'obstacles, li costa aconseguir feina i trobar pis va ser una odissea. Alguns propietaris no li volien llogar perquè era refugiat, però ara que ja té casa, pensa establir-se aquí i guanyar-se el futur.

MOHAMMED el-GAZAWI (refugiat sirià): tengo que renovar mi vida de nuevo, para empezar nueva vida de juventud, nueva vida normal.